

VERSLAG INWONERSRONDES

ZON & WIND

Gemeente Buren
29 maart 2021
1 april 2021
7 april 2021
8 april 2021

GEMEENTE BUREN
DOMEIN RUIMTE

Inhoudsopgave

Inleiding 3
Hoofdlijnen inwonersrondes werkgroepen 5
Hoofdlijnen stellingen beleidsontwikkeling 7
Samenvatting verdere opmerkingen inwoners 9
Bijlage 1: inwonersronde 1 – 29 maart 2021 10
Hoofdlijnen werkgroepen 10
Beleidsopties voorgelegd in stellingen 11
Samenvatting vragen en opmerkingen van inwoners 13
Overzicht van de chat 14
Bijlage 2: inwonersronde 2 – 1 april 2021 15
Hoofdlijnen werkgroepen 15
Beleidsopties voorgelegd in stellingen 16
Samenvatting vragen en opmerkingen van inwoners 18
Overzicht van de chat 18
Bijlage 3: inwonersronde 3 – 7 april 2021 21
Hoofdlijnen werkgroepen 21
Beleidsopties voorgelegd in stellingen 22
Samenvatting vragen en opmerkingen van inwoners 23
Overzicht van de chat 24
Bijlage 4: inwonersronde 4 – 8 april 2021 26
Hoofdlijnen werkgroepen 26
Beleidsopties voorgelegd in stellingen 27
Samenvatting vragen en opmerkingen van inwoners 29
Overzicht van de chat 30
Hoofdpunten nagekomen schriftelijke reacties 31

Inleiding

In het kader van de verdere ontwikkeling van het zon- en windbeleid hebben er vier online inwonersrondes plaatsgevonden over de inpassing van zon, specificatie van zoekgebieden en inwonersparticipatie. Dit is de tweede reeks van bijeenkomsten voor inwoners nu gericht op het door de raad vastgestelde zon- en windbeleidskader, waarin de zoekgebieden feitelijk al bepaald zijn. Er dient nu namelijk een verdiepingsslag te worden gemaakt op de inpassingsvraag van zonnevelden en windmolens, de specificering van de zoekgebieden en de participatie van de inwoners.

Eind maart / begin april zijn daarom vier digitale bijeenkomsten georganiseerd voor de inwoners van de gemeente Buren. Alle avonden hebben in verband met COVID-19 plaatsgevonden via het vergaderprogramma Zoom. De bijeenkomsten vonden plaats op maandag 31 maart, donderdag 1 april, woensdag 7 april en donderdag 8 april. Alle vier deze avonden gingen om 19.30 uur van start en eindigden rond 21.30 uur. Op de eerste avond namen er 19 inwoners deel, op de tweede avond was dit een aantal van 17. De derde avond werd bijgewoond door 18 inwoners en op de laatste avond waren er 10 inwoners aanwezig.

Voorafgaand aan deze inwonersrondes is in mei 2020 de Klimaatvisie Buren vastgesteld. In de Klimaatvisie staat, hoe de gemeente Buren de klimaatdoelen en dus ook de energietransitie de komende tientallen jaren vorm gaat geven. Dat was ook de basis voor het zon- en windbeleid Buren. Dat beleid is onder andere ontwikkeld op basis van input uit de eerdere digitale dorpenrondes zon en wind eind 2020. Daarin werd ook bekeken op welke plaatsen windmolens en zonnepanelen zouden kunnen komen. Dit noemen we de zoekgebieden. Die zoekgebieden liggen langs de A15/Betuwelijn.

Vanuit de raad dienen deze zoekgebieden voor zonne- en windenergie, tot op straatniveau, verder gespecificeerd te worden.

Doel van inwonersrondes zon en wind

Het doel van deze inwonersrondes is dan ook om inwoners de ruimte te geven om mee te denken over de eerdere genoemde onderwerpen. Dit vanuit de vragen: Wat is uw reactie bij de argumenten om de zoekgebieden zo te specificeren? Heeft u suggesties voor de inpassing van zon? Wat vindt u belangrijk bij de participatie van inwoners rond een initiatief?

Verslaglegging

Van alle vier deze bijeenkomsten zijn korte verslagen gemaakt, waarin de hoofdlijnen van de avond zijn weergeven. Deze verslagen zijn in de bijlagen van dit algemene verslag terug te vinden. In dit algemene verslag wordt een beeld van alle vier de bijeenkomsten geschetst. Het gaat dan om de hoofdlijnen uit de reacties van de inwoners tijdens deze bijeenkomsten.
Daarbij wordt de kanttekening gemaakt dat er niet ingegaan kan worden op alle individuele reacties, vragen en suggesties in dit algemene verslag.
Er is tijdens de bijeenkomst zoveel mogelijk ingegaan op de vragen gesteld in de chat. Wegens de hoeveelheid vragen zijn wij helaas niet in de gelegenheid om achteraf de openstaande chatvragen schriftelijk te beantwoorden. In de bijlage bevinden zich ook de reacties via de chat, de nagekomen schriftelijke reacties per mail en de antwoorden op de stellingen in Mentimeter. Ook zijn de eventuele reacties op dit verslag daarin opgenomen. Dit verslag is wegens privacy redenen geanonimiseerd.

Vanuit de bijeenkomsten is dit verslag gemaakt, dat als input dient voor de raadsvergadering in juni.

Avondprogramma Inwonersrondes

De opbouw van de vier avonden was hetzelfde. De avonden werden afgetrapt met een woord van wethouder duurzaamheid Pieter Neven. Hierna gaf Femke Visser van bureau Feddes/Olthof een presentatie over de Regionale Energiestrategie (RES), de regionale blik op zon- en windenergie.
Ko van den Beemt, coördinator duurzaamheid gemeente Buren, nam vervolgens het woord en ging verder in op de ontwikkelingen van zon- en windenergie binnen de gemeente Buren. Het was tijdens de bijeenkomst mogelijk om vragen te stellen via de chat. Deze vragen werden, voor zo ver mogelijk, beantwoord.

Na deze twee presentaties werden de deelnemers verdeeld over verschillende break-out rooms (later ook werkgroepen genoemd). De volgende twee vragen zijn toen besproken:

1) Heeft u nog ideeën of suggesties voor inpassing van zon?
2) Wat is uw reactie bij de argumenten om de zoekgebieden zo te specificeren?

Na 20 minuten kwamen alle deelnemers weer bijeen en werd er kort een beeld geschetst van de resultaten uit de werkgroepen.

Bart van Geleuken, medewerker gemeente Buren, gaf een presentatie over de ontwikkeling van een participatiekader voor zonne- en windenergie. Tijdens deze presentatie worden beleidsopties voorgelegd door middel van een aantal stellingen. Deelnemers kunnen hier door middel van het programma Mentimeter op antwoorden.

Uitgangssituatie
In het klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt om Nederland duurzamer te maken. Alle gemeenten in Nederland werken hier aan mee. Ook Buren kijkt naar manieren om duurzame energie op te wekken. Binnen dit proces neemt Buren ook deel aan de Regionale Energiestrategie (RES) in Rivierenland. Dit is de eerste stap van de acht gemeentes in Rivierenland om Nederland van duurzame energie te voorzien. De RES 1.0 is het vervolg op het Concept RES van 2020, die bestond uit al gerealiseerde en geplande projecten voor zon en wind. In de RES 1.0 wordt dit aangevuld met nieuwe kansen voor wind en zon richting 2030. Met deze ambitie zet Rivierenland in op het opwekken van 1,2 TWh duurzame elektriciteit door middel van zon en wind. Vandaar dat deze inwonersrondes primair gaan over de ontwikkeling van zon en wind en niet over andere vormen van energieopwekking. De volgende stap, vanaf RES 2.0 en verder, worden dit soort alternatieven en innovaties wel meegenomen. Verder treft u meer informatie over de ruimtelijke benadering in de RES aan op www.regionale-energiestrategie.nl.

Presentaties
Alle presentaties van deze bijeenkomsten vindt u op de website van gemeente Buren bij het onderwerp duurzaamheid. Dit verslag kunt u daar ook teruglezen. Meer informatie over andere duurzame onderwerpen, zoals de warmtetransitie, vindt u ook op www.buren.nl/duurzaamheid.

Samenvatting presentatie: ambitie vanuit de regio
Femke gaf een korte toelichting op de Regionale Energie Strategie (RES) en de ruimte ateliers en dorpenrondes die reeds zijn geweest. Drie denkrichtingen voor wind worden kort benoemd, zo ook de ambitie om het RES-bod te verdubbelen voor 2030 met landschap als basis. Verder wordt ingegaan op de randvoorwaarden en beperkingen, net zoals een aantal plaatsingsmogelijkheden rond zonnevelden en windturbines. Vanuit hier wordt het gevormde advies vanuit de RES en de onderbouwing hiervan toegelicht. Het advies luidt maak een koppeling met grootschalige infrastructuur.

Samenvatting presentatie: zon- en windbeleid Buren
Ko van der Beemt licht de stand van zaken van de ontwikkeling van het zon- en windbeleid in Buren toe. Hierbij wordt in de introductie ook kort ingegaan op de ontwikkeling van de zon en wind in Buren en de inpassing van zon en wind. Daarnaast wordt kort gesproken over hoe inwoners zijn geïnformeerd in het proces, de rol van andere energievormen en de landelijke ontwikkeling van duurzame energie. Daarna wordt aandacht besteed aan de specifieke zoekgebieden bij de A15 en andere mogelijkheden zoals lokale innovatieve initiatieven. In januari heeft de raad bij een motie uitgesproken, dat ze graag het zoekgebied gespecificeerd willen hebben. Het voorstel is om nu in te zetten op A15 Oost en A15 West in reserve te houden. De raad zal de voorstellen over het ruimtelijke kader uiteindelijk in juni 2021 behandelen.

Samenvatting presentatie: ontwikkeling participatiekader
Bart van Geleuken gaf een presentatie met als hoofdthema het participatiekader. Ten eerste wordt aandacht besteed aan de definitie en het belang van een participatiekader. Een participatiekader geeft duidelijkheid en zorgt dat er voldaan wordt aan de eisen rond het opwekken van duurzame energie. Bart nodigt de inwoners uit om mee te denken en mee te lezen tijdens dit proces. Daarbij wordt kort ingegaan op lokaal rendement; financiële participatie, 50% lokaal eigendom, vergoedingen voor omwonenden en een duurzaamheidsfonds. De raad gaat uiteindelijk in juni 2021 het participatiekader vaststellen.

Hoofdlijnen inwonersrondes werkgroepen

De aanwezigen zijn (gelet op de reacties) in meerderheid bewust van de urgentie van de ontwikkeling van duurzame energie. Er waren wel vragen van inwoners over de noodzaak van plaatsing van zon op grond en windmolens gelet op de landschappelijke effecten. Men is vooral terughoudend over het plaatsen van grote windmolens gezien de ruimtelijke effecten.

Er is vaak gewezen op de realisatie van zon op dak bij burgers en (agrarische) bedrijven en het doen van onderzoek naar andere creatieve en innovatieve alternatieven. Tijdens de bijeenkomsten werd gevraagd antwoord te geven op de volgende twee vragen.

Heeft u nog ideeën of suggesties voor inpassing van zon?

Een integrale aanpak met ruimte voor lokale en innovatieve initiatieven
De inwoners pleiten voor een meer integrale aanpak. Kijk naar gebiedsontwikkeling en verlies de impact op natuur en de biodiversiteit hierbij niet uit het oog. De aantasting van het landschap en het verdwijnen van agrarische grond blijkt een belangrijke zorg. Leg de focus op multifunctioneel gebruik en streef naar meerdere combinaties van bestemmingen.
Er worden verschillende innovatieve suggesties genoemd zoals: zonneladders en zonnepanelen op hoogte, Vortex windmolens, drijvende zonnepanelen en panelen die meebewegen met de zon, energieopwekking door luchtweerstand met auto's op de snelweg.
Daarnaast kwamen er suggesties voor combinaties met natuur (oeverwallen, taluds, zandwinputten en Amsterdamrijnkanaal), combinaties met infrastructuur (A15 / Betuwelijn, afritten, geluidswallen, laadpalen), combinaties met beleving/vermaak (recreatiepark met energieopwekking voor jeugd), combinaties met landbouw (kleinschalige innovatieve lokale initiatieven bij agrariërs, bijvoorbeeld doorzichtige of gekleurde panelen in de fruitteelt) en combinaties met industrie/bedrijven (kleine windturbines op bedrijventerreinen, standaard panelen plaatsen bij nieuwbouwprojecten, zongericht verkavelen). Zoals reeds benoemd komt het belang van inpassing van zonne-energie meerdere malen naar voren. De voorkeur heeft het maken van combinaties met reeds verstoorde onderdelen in het landschap.

Belang van communicatie en participatie
Inwoners willen meedenken, meedoen en meeprofiteren. Iedereen in de openbare ruimte moet kunnen profiteren van duurzame energieprojecten. Zorg voor meer draagvlak: betrek de inwoners en andere stakeholders bij de ontwikkeling van het hele proces. Communicatie vanuit de gemeente is hierbij van belang en kan verbeterd worden. Een suggestie daarvoor is een breed participatietraject, waarbij de keuzes meer neer worden gelegd bij de inwoners en er meer gebruik wordt gemaakt van kennis en kunde die aanwezig is in de gemeente (zie ook "samenwerking" en "onderzoek"). Zoek naar andere sprekende manieren om inwoners te informeren en te laten participeren, bijvoorbeeld met een excursie. Er moet ten alle tijden ruimte worden gemaakt voor dialoog en een open discussie. Om het draagvlak te vergroten en de tegenstand in de toekomst te verminderen, moet er duidelijker met inwoners op individueel niveau worden gecommuniceerd. Er moet gestreefd worden naar korte communicatie lijnen met inwoners en ondernemers, maak hen ook verantwoordelijk, deel de ambitie.

Samenwerking
Als belangrijke hoofdlijn is "samenwerking" vanuit deze werkgroepen naar voren gekomen. Ondersteun bedrijven door subsidies en bouwtechnische hulp, zodat het makkelijker wordt panelen te plaatsen op bedrijfsdaken. Betrek ook organisaties zoals energiecoöperatie eCoBuren. Het moet daarnaast makkelijker gemaakt worden om eigen initiatieven te realiseren, door minder restricties en meer subsidies. Inwoners moeten (financieel) mee kunnen profiteren. Versoepel vergunningsprocedures voor kleinschalige innovatieve projecten.

Energiebesparing en afzet van energie
Vergroot de focus op het belang van energiebesparing en isolatie. Bij meerdere werkgroepen kwam het aandachtspunt naar voren om te zoeken naar plekken waar je energie direct kwijt kan. Daarnaast om de opgewekte duurzame energie te gebruiken voor de inwoners en bedrijven in de gemeente zelf. Gebruik bijvoorbeeld geen energie voor datacenters. Gebruik de energie lokaal. Belast de infrastructuur en het net het minst, leg de kortste weg af.

Verder onderzoek
Ten slotte kwam meerdere malen het belang van gezamenlijk onderzoek naar voren. Er kan actiever onderzoek gedaan worden naar andere plaatsen voor de inpassing van zon. Werk samen met instellingen als de Wageningen University & Research (WUR), de RES en woningcorporaties, dit kan innovatie versnellen en draagvlak bevorderen. Suggesties voor onderzoek die gegeven werden zijn: het gebruik van de waterkracht centrale bij Maurik, opwekking door stromingen in water kernenergie, opslag van energie, capaciteit van het net en opwekking door stromingen in water.

Wat is uw reactie bij de argumenten om de zoekgebieden zo te specificeren?

Ook op het gebied van de specificatie van de locaties voor grootschalige ontwikkeling van zonne- en windenergie waren de meningen tijdens deze bijeenkomstenreeks verdeeld.

Logische keuze
De specificering van de zoekgebieden, met als voorkeur de keuze voor A15 Oost, werd door de meeste van de aanwezigen onderschreven. De voornaamste redenen die hiervoor genoemd zijn, waren: de aanwezigheid van bestaande windturbines, de combinatie met infrastructuur, de afstand tot woningen, de visie van buurtgemeentes zoals Tiel en de mogelijkheid voor clustering. Men omschrijft het als een logische keuze.

Kritische vragen
Een ander deel van de aanwezige inwoners staat redelijk negatief ten opzichte van de zoekgebieden en waren kritisch. Ook wordt er aandacht gevraagd voor het ontzien van landbouwgrond. Er worden wederom zorgen uitgesproken over het landschap en de vogeltrek. De meningen over de hoogte van windmolens zijn verdeeld.

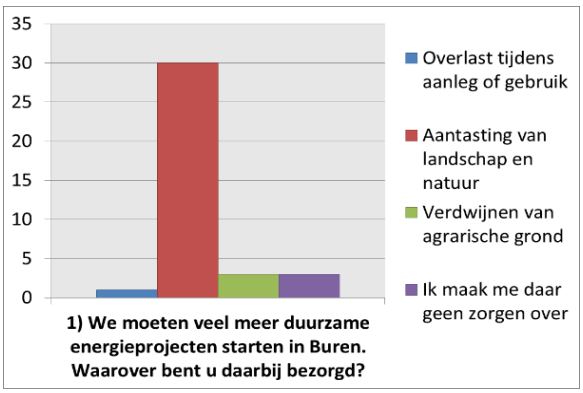
Extra aandacht voor omwonden en gebruik opgewekte energie
Men vraagt daarbij wel extra aandacht voor de directe omwonenden, hun betrokkenheid en de mogelijkheid om de opgewekte duurzame energie te gebruiken voor de inwoners en bedrijven in de gemeente zelf. Er is wel een wens om omwonenden en stakeholders meer te betrekken bij de vorming van initiatieven en ontwikkelingen in de buurt.

Belang van communicatie en participatie
Ook bij dit onderwerp wordt het belang van communicatie en participatie meerdere malen benoemd. De inwoners gaven aan dat zij niet het gevoel hadden nog inspraak te hebben in de locatie van plaatsing. Enkelen van hen komen daarom met alternatieven qua locatie. Zo wordt het Amsterdam Rijnkanaal genoemd en windmolens op de Noordzee in samenwerking met andere gemeenten.

Enkele inwoners spraken hun voorkeur uit voor richting Medel, zodat de ontwikkeling direct kan aansluiten op het industrieterrein. Een aantal zaken roepen vragen op: de geschiktheid van de locatie Amsterdam-Rijnkanaal voor plaatsing zonne-energie, de energiedriehoek bij Medel en de algemene kaart met de zoekgebieden. Ook bij deze vraag over de specificering van de zoekgebieden kwam het belang van onderzoek naar voren: doe onderzoek naar cumulatie geluid, gevolgen voor gezondheid, gevolgen voor natuur en vogels. De gemeente moet hierin de regie houden en duidelijkheid blijven geven over de zoekgebieden en wat er met de energie en de opbrengsten gaat gebeuren.

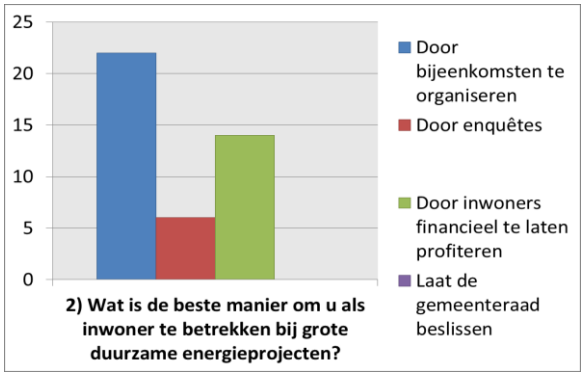
Hoofdlijnen stellingen beleidsontwikkeling

Aan de hand van de 'Mentimeter' werden er stellingen gepresenteerd waarop de deelnemers konden stemmen. Deze stellingen zijn mogelijkheden van beleidsontwikkelingen. Aan de hand van de stemming wordt nagegaan hoe deze onderwerpen en beleidsontwikkelingen onder de bevolking leven. Er wordt in dit gedeelte van het verslag onderscheid gemaakt tussen de eerste drie bijeenkomsten voor inwoners en de vierde bijeenkomst voor ondernemers.

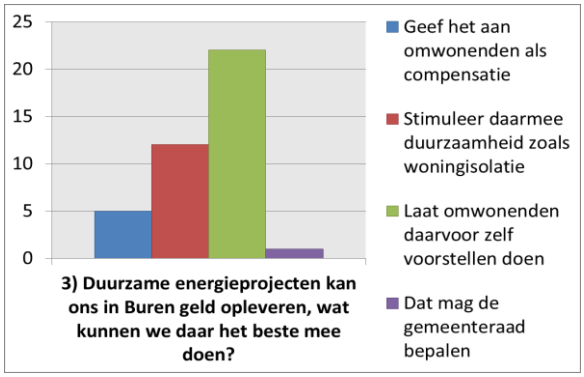

Hoofdlijnen stellingen inwonersrondes 1, 2 en 3

Aan de hand van deze stellingen komt naar voren dat een grote meerderheid van de aanwezigen bezorgd is over de **aantasting van natuur en landschap** bij de ontwikkeling van duurzame energie. Slechts een klein deel geeft aan niet bezorgd te zijn over overlast tijdens aanleg of gebruik van deze duurzame energieprojecten.

In de tweede stelling werd de inwoners gevraagd naar manieren om betrokken te worden bij duurzame energieprojecten. In meerdere bijeenkomsten is aangegeven dat de antwoord-mogelijkheden niet los van elkaar gezien kunnen worden. Zo kan de mogelijkheid om financieel te deel te nemen, inwoners motiveren om bijeenkomsten bij te wonen. Financieel participeren is daarnaast niet mogelijk als men niet goed geïnformeerd is, door bijeenkomsten of enquêtes. Het organiseren van bijeenkomsten is als beste optie gekozen, maar vanuit extra toelichting van de inwoners blijkt dat **communicatie binnen het hele proces** en de **mogelijkheid om mee te doen** (zowel meedenken als meeprofiteren) het belangrijkst is.

In de derde stelling is de vraag wat gemeente Buren het beste met geld uit duurzame energieprojecten kan doen. Daarbij geeft het grootste deel van de aanwezigen aan dat **iedereen in Buren,** en niet alleen omwonenden, moet kunnen **meeprofiteren** van eventuele voordelen. **Lokale initiatieven** die ten goede komen aan een **gemeenschappelijk doel**, hebben de voorkeur. Het liefst een duurzaam doel, om zo meer inwoners uit de buurt te motiveren om mee te doen. Voorlichting over onderwerpen, zoals energiebesparing en meer groen, is een suggestie die terugkomt. Wederom wordt het **belang van communicatie** genoemd.

De vierde stelling was: wat missen we nog? Geef in een paar woorden aan hoe we inwoners het beste kunnen betrekken bij grote energieprojecten. Wat hierbij in hoofdlijnen naar voren kwam was:

- **Werk samen** met inwoners, bedrijven, scholen, landeigenaren, verenigingen en instanties
- Zorg voor een **gedeelde ambitie en draagvlak**
- Bereik en betrek hen in een **vroegtijdig stadium**
- Zorg voor een **consequente** en **meer transparante communicatie** en (lokale) voorlichting
- Werk samen op **regionaal en landelijk** niveau
- Maak duidelijke kaders en **kwaliteitscriteria** voor duurzame energieprojecten en initiatieven
- Stimuleer en ondersteun **opwekking van eigen energie**
- Zorg voor meer aandacht voor **energiebesparing, isolatie** en opslag van energie

Hoofdlijnen stellingen inwonersronde 4 - Ondernemers

Stelling 1: We moeten veel meer duurzame energieprojecten starten in Buren.
Waarover bent u daarbij bezorgd? Bij deze stelling wordt als volgt geantwoord:

Overlast tijdens aanleg of gebruik: 1	Aantasting van het landschap of natuur: 4
Verdwijnen van agrarische grond: 2	Ik maak me daar geen zorgen over: 1

Er wordt een suggestie gedaan om deze opgave te definiëren als kwaliteitsopgave: kijk ook naar landschapsverbetering. Daarnaast wordt aangegeven dat het uitgangspunt niet moet zijn om voor deze ontwikkeling goede agrarische gronden te gebruiken.

Stelling 2: Wat is de beste manier om u als inwoner te betrekken bij grote duurzame energieprojecten?
Bij deze stelling wordt als volgt geantwoord:

Door bijeenkomsten te organiseren: 1	Door enquêtes: 0
Door ondernemers financieel te laten profiteren: 7	Laat de gemeenteraad maar beslissen: 0

Er zijn veel subsidies mogelijk, vaak is het moeilijk om te vinden wat er bij je past. Hoe komen we zo ver dat we alle daken vol leggen met zonnepanelen, zodat we minder panelen in het veld hoeven te leggen? Zorg voor een financiële tegemoetkoming. Bedenk een manier waarop het interessant wordt om panelen op het dak te plaatsen met een goed rendement. Denk er over om zonnepanelen op daken te verplichting bij nieuwbouw in Medel (voorbeeld buurgemeente Tiel).

Stelling 3: Duurzame energieprojecten kan ons in Buren geld opleveren, wat kunnen we daar het beste mee doen? Bij deze stelling wordt als volgt geantwoord:

Geef het aan omwonenden als compensatie: 2	Stimuleer daarmee duurzaamheid zoals woningisolatie: 1
Laat omwonenden daarvoor zelf voorstellen doen: 5	Dat mag de gemeenteraad bepalen: 1

Als beste optie wordt gekozen om omwonenden daar voorstellen voor te laten doen. De opbrengsten die uit deze projecten voortvloeien, zullen wellicht per kern verschillen. Ook wordt gewezen op het verschil qua behoeften per wijk (meer vergroening, focus op isolatie of wellicht extra voorzieningen zoals elektrisch busvervoer). Een andere inwoner sluit daarbij aan met de opmerking: de gemeenteraad moet beslissen naar welke projecten het geld gaat, daarvoor is een gemeenteraad.

Stelling 4: wat missen we nog? Geef in een paar woorden aan hoe we ondernemers het beste kunnen betrekken bij grote energieprojecten.

Op de hoogte houden van ontwikkelingen	eCoBuren uitbreiden met ondernemers
Voorbeelden over hoe in te passen in de onderneming. Betere flyer maken naar goede link naar aanmelden op website	Via Inwonersplatform Buren en de Ondernemersverenigingen Plaatsing op bedrijventerreinen stimuleren
Gebruik de creativiteit van ondernemers voor innovatieve technieken en oplossingen	Door ondernemers als mede initiatiefnemer te benaderen, niet als inspraak partner
Duidelijkheid geven over plannen en zoekgebieden	Klimaat als sociale opgave integreren. Kijk verder dan de RESneus lang is
Zie ons natuurlijk kapitaal! Fruittelers, melkveehouderijen, landgoederen, recreatie.	Werken vanuit verlangen niet vanuit klimaatakkoorden

Daarnaast werd bij deze bijeenkomst een extra vraag gesteld: Hoe kunnen we meer ondernemers bereiken? Vanuit hier kwamen de suggesties:
Benader bedrijven ook direct vanuit de gemeente. Zet de toon wat scherper, zodat bedrijven willen reageren (verplicht bijvoorbeeld zonnepanelen). Benadruk in de communicatie: whats in it for me? Geef concrete voorbeelden zodat ondernemers snel stappen kunnen maken. Ga de samenwerking en de dialoog aan met bedrijven. Laat eCoBuren uitbreiden met ondernemers. Benader hen als mede initiatiefnemer. Verbeter de communicatie, zorg dat informatie op de website snel terug te vinden is.

Samenvatting verdere opmerkingen inwoners

Er werd tijdens de bijeenkomsten veel aandacht gevraagd voor de volgende terugkerende onderwerpen.

Alternatieve mogelijkheden
In elke bijeenkomst werden er opmerkingen geplaatst en suggesties gedaan over de mogelijkheden voor zon op dak en alternatieve energiebronnen, zoals waterkracht en kernenergie. Daarnaast was een terugkerend onderwerp de effecten van windturbines (afval na gebruik, biodiversiteit en lichtvervuiling).

Het communicatieproces
In iedere bijeenkomst werden opmerkingen en vragen gesteld over het communicatieproces en het participatieproces. De mogelijkheid tot participeren in het besluitvormings- en realisatie proces en transparantie binnen de communicatie werden als belangrijke verbeterpunten genoemd. Inwoners en andere belanghebbenden willen op de hoogte blijven van de status van de realisatie van de doelstelling (hoeveel is nodig, waar staan we nu en wat staat er nog te gebeuren). Daarbij staat de vragen centraal: wat heeft het voor gevolgen en welke invloed heb ik zelf?

Inwoners, ondernemers en organisaties hebben vooral gevraagd om meer en betere communicatie. Ze willen vanaf het beginstadium van een duurzaam energieproject op de hoogte gehouden worden, bijvoorbeeld via te organiseren bijeenkomsten. De gemeente zal daarom voor grote duurzame energieprojecten een communicatieplan maken, zodat de communicatie goed georganiseerd en uitgevoerd kan worden.

Daarnaast is er behoefte aan duidelijkheid over de invloed en betrokkenheid van bewoners en anderen over wanneer zij die invloed kunnen uitoefenen. De participatie moet daarbij betrekking hebben op de ruimtelijke inpassing, maar ook op financiële participatie: samen de vruchten plukken van duurzame energie. Inwoners en omwonenden moeten daarbij zeggenschap krijgen over de besteding van geld, het is niet aan de gemeenteraad om daar over te beslissen. Ondernemers vragen tenslotte om betrokken te worden als mede-ontwikkelaar.

Twee aandachtspunten
Twee terugkerende aandachtspunten kwamen naar voren binnen de opmerkingen. Ten eerste het gebruik van de beperkte ruimte en daarbij het verdwijnen van landbouwgrond. Ten tweede de bestemming van opgewekte energie.

Bijlage 1: inwonersronde 1 – 29 maart 2021

Maandag 29 maart vond de eerste bijeenkomst van een reeks van vier inwonersrondes plaats. De bijeenkomst vond plaats in het kader van het zon- en windbeleid in gemeente Buren. Via het vergaderprogramma Zoom ging om 19.30uur deze inwonersronde van start. Er waren 29 personen in Zoom aanwezig, waarvan 19 inwoners. De rest van de aanwezigen gaven een presentatie of hielpen mee met de organisatie van de avond. Vooraf hadden zich 27 inwoners aangemeld.

Hoofdlijnen werkgroepen

In de werkgroepen werden suggesties aangedragen voor de inpassing van zon en er werd gereageerd op de argumenten voor de specificatie van de zoekgebieden. Hieronder leest u de belangrijkste en terugkerende input uit deze break-outrooms.

Lokale en innovatieve initiatieven

Er is voorkeur een grote voor de realisatie van zon op dak bij burgers, boeren en bedrijven. Naar zon op dak en andere plaatsen voor zon zou actiever onderzoek gedaan kunnen worden. Het moet daarnaast makkelijker gemaakt worden om eigen initiatieven te realiseren, door minder restricties en meer subsidies. Burgers moeten (financieel) mee kunnen profiteren. Energiebesparing is belangrijk. Het belang van inpassing van zonenergie kwam meerdere malen naar voren. Bijvoorbeeld door het maken van een combinatie met kleinschalige innovatieve lokale initiatieven bij agrariërs, fruitboomgaarden, zandwinputten en koolstofboeren (in de grond). Daarnaast kwamen er suggesties voor combinatie met natuur (oeverwallen, Amsterdamrijnkanaal) en infrastructuur (A15 / Betuwelijn).

Belang van communicatie en participatie

Inwoners willen meedenken, meedoen en meeprofiteren. Iedereen in de openbare ruimte moet kunnen profiteren. Zorg voor meer draagvlak: betrek inwoners bij het hele proces. Communicatie vanuit de gemeente is hierbij van belang en kan verbeterd worden. Een suggestie daarvoor is een breed participatietraject, waarbij de keuzes meer neer worden gelegd bij de inwoners en er meer gebruik wordt gemaakt van kennis en kunde die aanwezig is in de gemeente. Er moet ruimte worden gemaakt voor dialoog en een open discussie. Om het draagvlak te vergroten en de tegenstand in de toekomst te verminderen moet er duidelijker met burgers op individueel niveau worden gecommuniceerd.

Reactie op de zoekgebieden

Iedereen ziet de urgentie in van de opwek van duurzame energie. Duurzame energie moet gebruikt worden voor inwoners of bedrijven in de gemeente zelf. De keuze om A15 Oost als voorkeur te noemen vindt het grootste deel van de aanwezigen logisch. De voornaamste redenen zijn hiervoor: combinatie met infrastructuur en omdat het in lijn is met buurgemeentes zoals Tiel. De voorkeur heeft wel plaatsing zo ver mogelijk van de bebouwing en clustering: windmolens niet teveel verspreiden. Ook wordt de voorkeur uitgesproken voor lagere windmolens. Gemeente moet er op toezien dat bewoners en bedrijven niet zomaar een vergunning voor een initiatief krijgen, zonder de omwonenden hierin mee te nemen. Ook bij dit onderwerp wordt het belang van communicatie en participatie meerdere malen benoemd.

Beleidsopties voorgelegd in stellingen

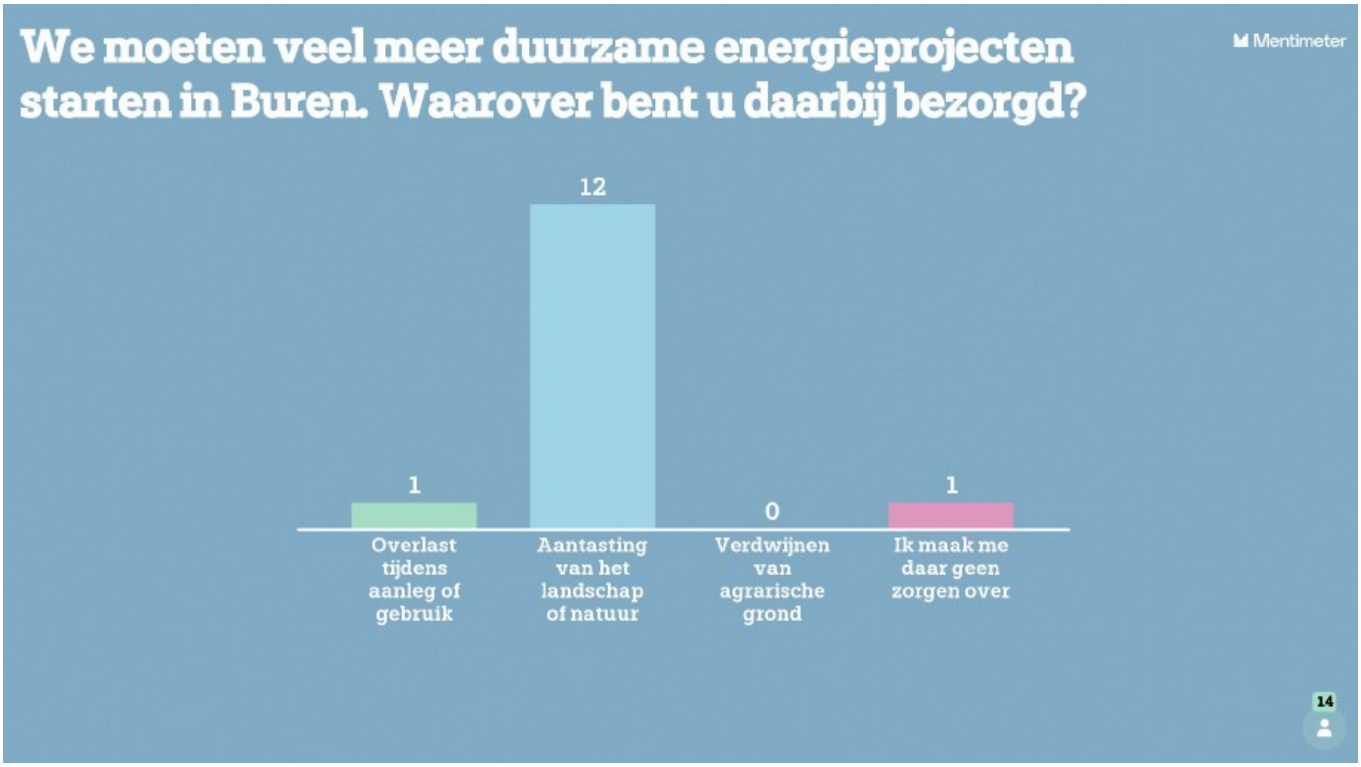
Verder werden er aan de hand van de 'Mentimeter' stellingen gepresenteerd waarop de deelnemers konden stemmen. Deze stellingen zijn mogelijkheden van beleidsontwikkelingen. Aan de hand van de stemming wordt nagegaan hoe deze onderwerpen en beleidsontwikkelingen onder de bevolking leven.

Stelling 1: We moeten veel meer duurzame energieprojecten starten in Buren. Waarover bent u daarbij bezorgd?

Enkele inwoners wordt gevraagd naar hun keuze voor "aantasting van het landschap of natuur".

- Een inwoner geeft een suggestie om de gemeente een actievere rol te laten spelen in zonenergie op daken van schoolgebouwen, sportkantines, meer dan alleen in bedrijventerrein Medel. Hij verwoord dit als een win-winsituatie: minder belasting van landschap en mogelijkheid voor verenigingen etc. om hiervan te profiteren.
- Het eerste beeld dat bij inwoners opkomt bij deze stelling is de hoge en grote windturbines. De wens om deze te plaatsen op een plek met zo min mogelijk schade. Er wordt kort gesproken over het belang van natuur en biodiversiteit en de afhankelijkheid daarvan.

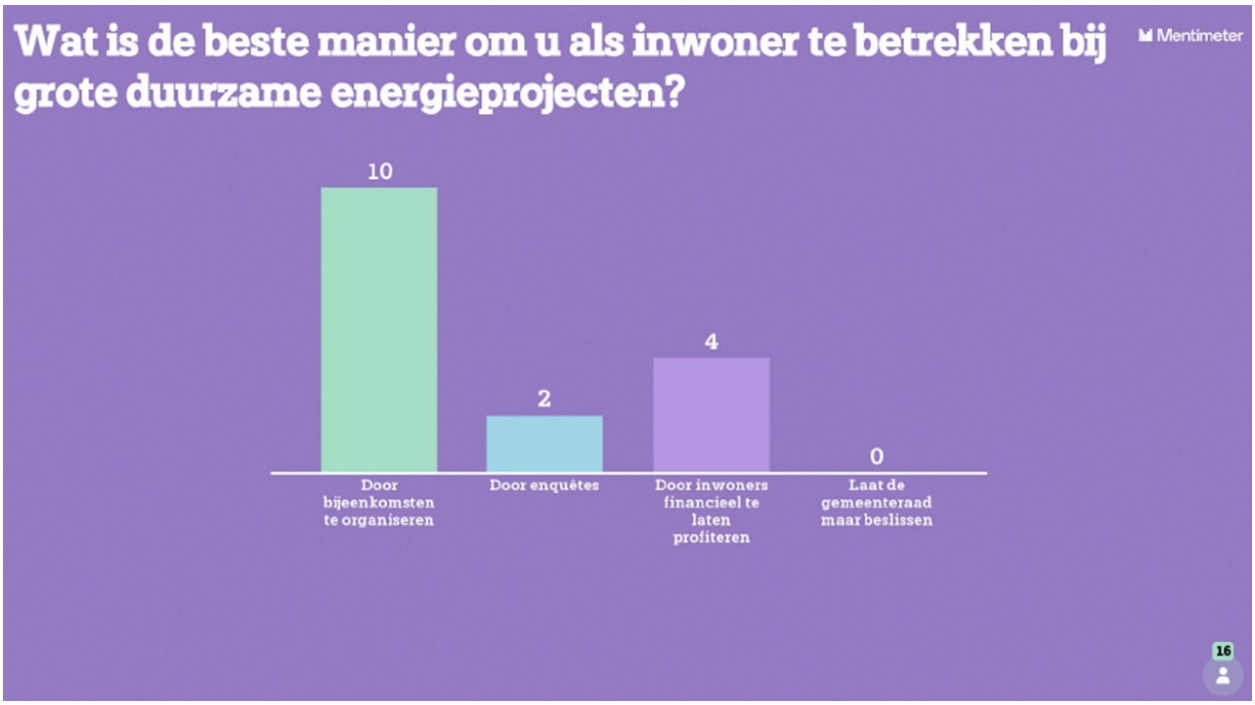
Ten slotte wordt het belang van energiebesparing genoemd door één van de aanwezigen en ook de overlast die windturbines potentieel kunnen veroorzaken, naast de belasting van landschap en natuur.

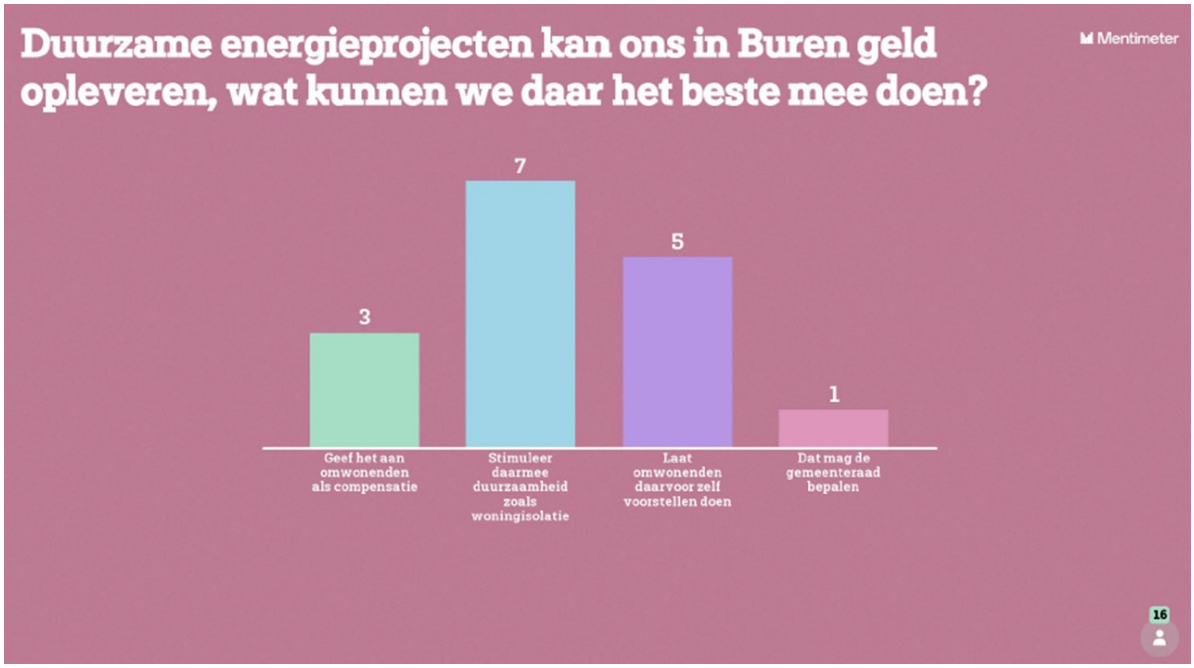
Stelling 2: Wat is de beste manier om u als inwoner te betrekken bij grote duurzame energieprojecten?

Er wordt door enkele inwoners twijfel uitgesproken tussen financieel participeren en bijeenkomsten. Inwoners vragen zich af wat het effect van bijeenkomsten en enquêtes is. Wat wordt er met de resultaten uit bijeenkomsten en enquêtes gedaan? Hoeveel inspraak hebben zij nog? Het belang van communicatie in het hele proces wordt benadrukt. Zowel vooraf als achteraf de bijeenkomst: weten alle inwoners van het bestaan af of bereik je alleen de inwoners die geïnteresseerd zijn in duurzaamheid? Financiële participatie kan een positieve prikkel geven voor opkomst en interesse in bijeenkomsten.

De organisatie benadrukt dat de input van de bewoners vanuit deze Inwonersrondes als input dient voor de gemeenteraad in juni. Zie volgende pagina voor visualisatie stelling 2

Stelling 3: Duurzame energieprojecten kan ons in Buren geld opleveren, wat kunnen we daar het beste mee doen?
Iemand geeft aan dat hij isolatie van de woning niet heeft aangekruist, omdat zijn huis al goed is geïsoleerd .Vandaar zijn keuze voor compensatie. Een andere inwoner stemt hierbij in. Iedereen zou er van mee moeten profiteren. Er wordt eens suggestie gedaan om een optie toe te voegen: ondersteun buurt projecten zoals een park aanleggen, nieuwe speeltuinen. Een andere inwoner geeft ook aan dat het goed is als er geld beschikbaar komt voor algemene middelen, woonlasten zouden omlaag kunnen of een energieheffing instellen. Het lijkt hem goed dat de gemeenteraad dat beslist, daar hebben we ze voor gekozen. Een ander argument wordt gegeven: stimuleer er duurzaamheid mee, sommige mensen hebben niet genoeg geld om isolatie aan te schaffen. Duurzaamheid stimuleren zal zorgen op minder energieverbruik voor de langere termijn en dus ook minder windturbines. Minder overlast, slagschaduw, geluidsoverlast, geen vervuiling in de zichtlijn. Ten slotte de suggestie om geld te investeren in weidevogelgebieden in Buren of om boeren, die bereid zijn maatregelen te treffen, te steunen.

Stelling 4: wat missen we nog? Geef in een paar woorden aan hoe we inwoners het beste kunnen betrekken bij grote energieprojecten.
In verband met de leesbaarheid van de afbeelding van stelling 4 is er voor gekozen om deze in tekst uit te schrijven.

Informatie, informatie, draagvlak creëren	Zorgen dat de race nog niet gelopen is (zo komt het over), maar daarnaast ook goed luisteren naar de mensen zoals in deze sessie
Betere communicatie en er wat mee doen	Eerder communiceren en zoeken naar win-win situatie
Communicatie	Wat doen omliggende gemeentes? Dat heeft óók invloed op ons beleid hoe is die samenwerking?
Goed en veel communiceren	Bescherming tegen grote bedrijven die de duurzame energie kapen
Een fysieke vragen ronde houden en meer ateliers organiseren. Nu lijkt het besluit al genomen en is alles gehaast en secu afgeraffeld.	Samenwerking op regionaal en landelijk niveau
De projecten die waarschijnlijk komen in Zakengids zetten.	Wil je werkelijk CO2 reduceren dan moeten we investeren buiten Nederland bijv. Snelle vervanging van oude kolencentrale in Polen
Subsidies. Electrische voertuigen stimuleren. Financieel voordeel. Goede informatie	Online reminder / pop-ups. Online informatie meldingen.
Maak 3D beelden van hoe plannen eruit gaan zien. (laat het niet aan de fantasie van mensen over).	Exploitatie van zonne- en windparken in eigen hand houden.
Goede communicatie, ik denk dat weinigen weten van impact hiervan.	Gelopen race

Een inwoner geeft aan dat ze meer in dialoog willen, het lijkt alsof de race al gelopen is.
Er komen een aantal voorstellen uit het publiek:

- Laat inwoners meelezen. Stuur het verslag eerst naar en daarna pas naar de raad.
- Ga open en eerlijk om met het proces, communiceer dit met de achterban
- Verspreid meer informatie door bijvoorbeeld huis-aan-huis blad.
- Publiceer wekelijks een artikel: waar weken we aan, wat is de status.
- Gebruik de website. Zorg dat inwoners kunnen aangeven dat ze informatie willen ontvangen via website of mailbox. Of via een wekelijkse pop-up/statusupdate.

Samenvatting vragen en opmerkingen van inwoners

Door een aantal aanwezigen wordt na het welkomstwoord door Pieter Neven van gedachten gewisseld over: participatie, communicatie en de zoekgebieden.

- Een inwoner uit zijn onzekerheid over zon en wind en de snelheid van het realisatieproces.
- Er wordt gesproken over de mogelijkheden voor kernenergie
- Er wordt gewezen op het afval dat windturbines produceren.
- De urgentie en efficiëntie van het plaatsen van windmolens wordt benoemd.
- Er wordt gesproken over ontevredenheid bij het proces in Culemborg en communicatie van de RES-regio naar voren brengt.
- In hoeverre zijn inwoners nog betrokken in dit proces? Hoe ziet het communicatieproces eruit.

Naar aanleiding van de presentatie van Femke wordt er door enkele aanwezigen gesproken over:

- Meer innovatieve mogelijkheden zoals zonneladders
- Milieukwaliteit en horizonvervuiling
- Wel/geen draagvlak voor windenergie
- Restricties voor zonnepanelen op daken
- Transparantie van het proces: status en belang van participatie.
- Status van doelstelling: wat als alle subsidies gerealiseerd worden?
- Uitnodiging voor landschapsarchitecten bij de dorpenrondes in het najaar van 2020

Naar aanleiding van de presentatie van Ko worden er door enkele aanwezigen gesproken over:

- Het feit dat tot op heden alleen wordt gekeken naar bestaande technologie.
- De landelijke discussie: hoe kan de bevolking zich laten horen (bottom-up)?
- Beperkte ruimte voor woningbouw en landbouw. Het belang dat hiervoor ruimte moet blijven.
- Waarom zijn zonneparken zo populair?

Overzicht van de chat

In verband met privacy is de chatgeschiedenis geanonimiseerd. Er is tijdens de bijeenkomst zoveel mogelijk ingegaan op de vragen gesteld in de chat. Wegens de hoeveelheid vragen zijn wij niet in de gelegenheid om achteraf de openstaande chatvragen schriftelijk te beantwoorden.

19:27:27 Welkom allemaal, vanaf 19.30 kan het geluid aan.
20:10:43 Goedenavond, wat is nu het formele proces wat betreft de RES in Buren? Ik kan mij wel vinden dat het proces niet heel transparant is geweest tot nu toe, er is zeker uitgenodigd, maar als geinteresseerd persoon is het mij niet helder, wat nu de status en belang van participeren is, aan welke "knoppen" valt er nu nog te draaien? Zeker gezien de impact op de regio.
20:14:28 Ik laat uw vraag na dit verhaal even aan bod komen
20:27:29 Voor dhr. Jansen: één zoekgebied plus Medel is voldoende voor het RES bod
20:28:07 Is het bekend dat zonnepanelen ook op een ander dak kunnen. Hiervoor is ECO Buren actief in de gemeente Buren. Er wordt op daken van boerenschuren zonnepanelen geplaatst
20:28:09 Dus het zal geen Oost, West en Medel worden.
20:36:52 U kunt naar een breakoutrooms gaan.

Bijlage 2: inwonersronde 2 – 1 april 2021

Donderdag 1 april vond de tweede bijeenkomst van een reeks van vier inwonersrondes plaats. De bijeenkomst vond plaats in het kader van het zon en wind beleid in Buren. Via het vergaderprogramma Zoom ging om 19.30uur deze inwonersronde van start. Er waren 30 personen in Zoom aanwezig, waarvan 20 inwoners. De rest van de aanwezigen kwamen een presentatie geven of hielpen mee met de organisatie van de avond. Vooraf hadden zich 27 inwoners aangemeld.

Hoofdlijnen werkgroepen

Over het algemeen stonden inwoners kritisch tegenover de plaatsing van zon op grond en windmolens. Men is terughoudend over het plaatsen van grote windmolens en inpassing in gebieden waar dat niet makkelijks is. De voorkeur blijft: zoveel mogelijk zon op dak en zoeken naar andere creatieve en innovatieve alternatieven.

Een innovatieve en integrale aanpak

De inwoners pleiten voor een meer integrale aanpak. Leg de focus op multifunctioneel gebruik en maak combinaties. Betrek de inwoners en andere stakeholders hierbij en verlies de impact op het landschap en de biodiversiteit hierbij niet uit het hoog. De aantasting hiervan blijft een belangrijke zorg. Er worden verschillende innovatieve suggesties genoemd zoals: doorzichtige panelen in de fruitteelt, zonneladders en zonnepanelen op hoogte, Vortex windmolens, drijvende zonnepanelen en panelen die meebewegen met de zon. Combinaties met taluds, afritten, geluidswallen, laadpalen en op de grond rondom zonneturbines worden genoemd.

Vortex Windmolen zonder wieken (zie website ‘Change)
Combinatie landbouw en zonne-energieproductie (zie website TNO)
Website van Zon in Landschap (zie ook hun bijeenkomst)

Samenwerking

Als belangrijke hoofdlijn is “samenwerking” vanuit deze werkgroepen naar voren gekomen. Er moet gestreefd worden naar korte lijnen met inwoners en ondernemers, maak hen ook verantwoordelijk. Ondersteun bedrijven door subsidies en bouwtechnische hulp, zodat het makkelijker wordt panelen te plaatsen op bedrijfsdaken. Versoepel vergunningsprocedures voor kleinschalige innovatieve projecten, zodat de opgewekte energie wellicht ook makkelijker binnenshuis kan worden gehouden. Zoek manieren om inwoners te informeren en te laten participeren, bijvoorbeeld met een excursie.

Gezamenlijk onderzoek

Ook komt tijdens de werkgroepen meerdere malen het belang van gezamenlijk onderzoek naar voren. Werk samen met instellingen als de WUR, de RES en woningcorporaties, dit kan innovatie versnellen en draagvlak bevorderen. Suggesties die hierbij gegeven werden waren: plaats panelen standaard op nieuwbouwwoningen en de mogelijkheid voor het gebruik van de waterkracht centrale bij Maurik. Ten slotte werd “Pure Energie” als mogelijke energieleveranciers en investeerder genoemd.

Zoekgebieden

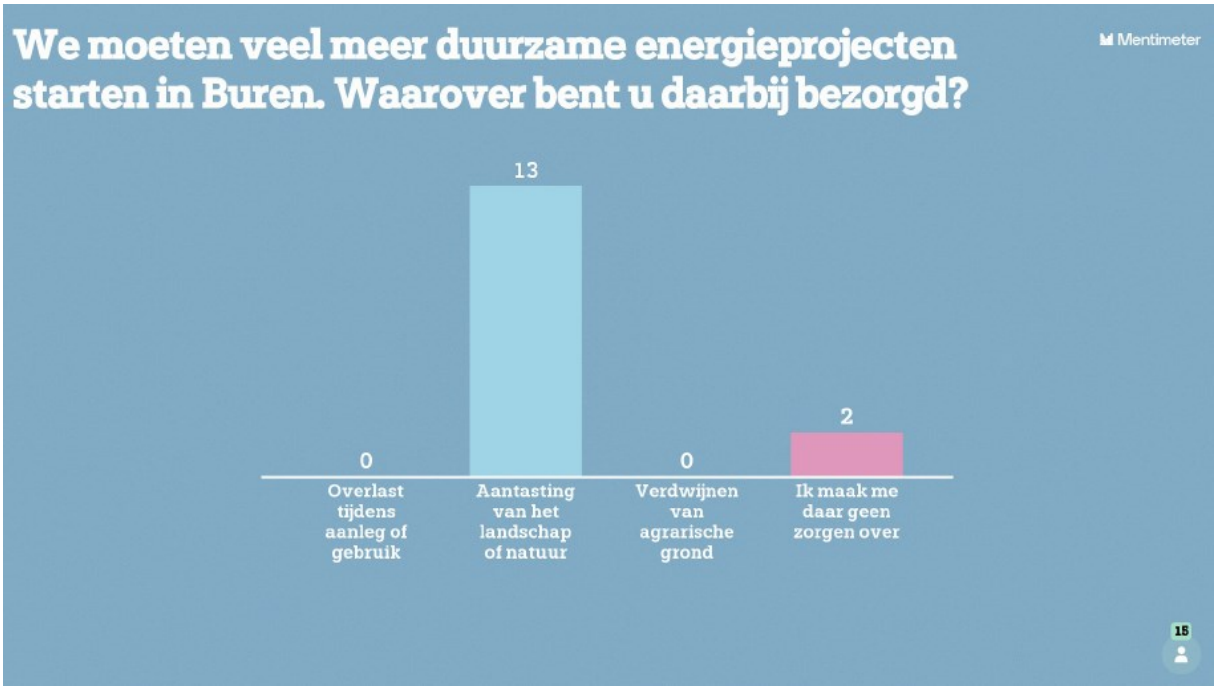
De specificering van de zoekgebieden werd op hoofdlijnen onderschreven met wat aanvullingen. Veel deelnemers gaven aan dat ze vonden dat de zoekgebieden evenwichtig tot stand zijn gekomen en dat deze zoekgebieden voor de hand liggen. De algemene voorkeuren liggen bij: niet te dicht bij huizen, zo dicht mogelijk tegen de snelweg aan, clustering en in de buurt van de bestaande windturbines. Daarbij wordt extra aandacht gevraagd voor de directe omwonende en hun betrokkenheid. Enkele inwoners geven hun voorkeur voor grote moderne windmolens aan.

Enkele zaken roepen vragen op: de geschiktheid van de locatie Amsterdam Rijnkanaal, de energiedriehoek bij Medel en de algemene kaart met de zoekgebieden. Ook bij deze vraag over de specificering van de zoekgebieden kwam het belang van onderzoek naar voren: doe onderzoek naar cumulatie geluid, gevolgen voor gezondheid, gevolgen voor natuur en vogels. De gemeente moet hierin de regie houden en duidelijkheid blijven geven over de zoekgebieden en wat er met de energie en de opbrengsten gaat gebeuren.

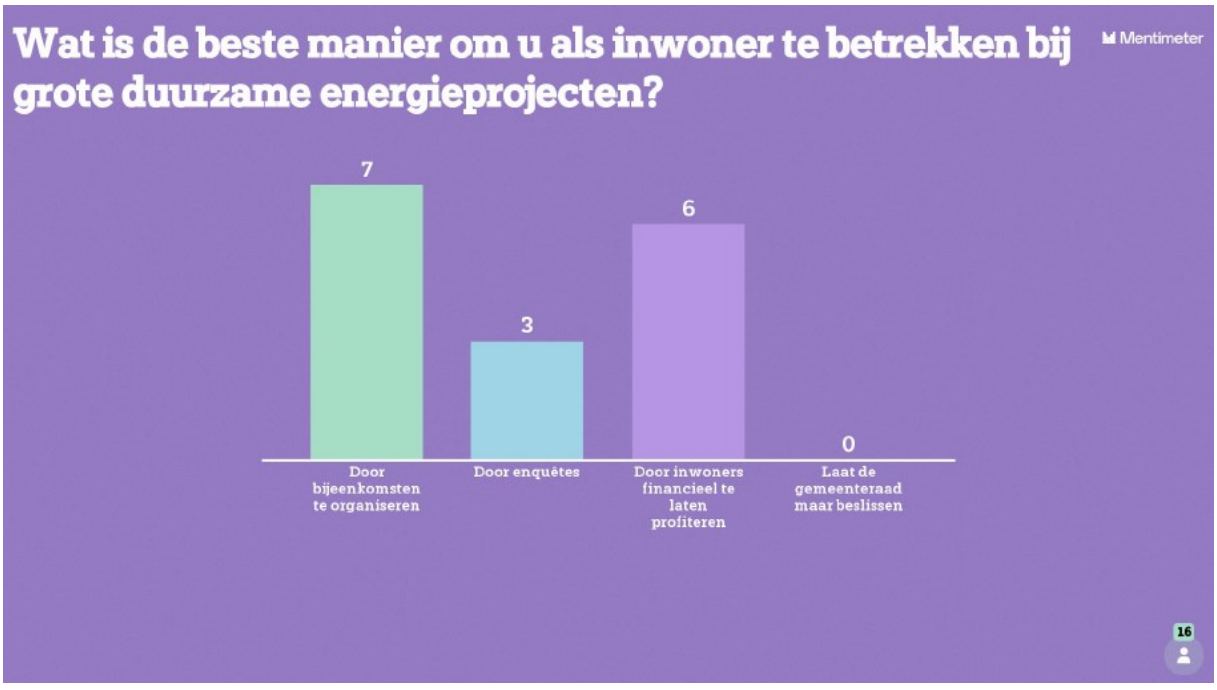
Beleidsopties voorgelegd in stellingen

Verder werden er aan de hand van de ‘Mentimeter’ stellingen gepresenteerd waarop de deelnemers konden stemmen. Deze stellingen zijn mogelijkheden van beleidsontwikkelingen. Aan de hand van de stemming wordt nagegaan hoe deze onderwerpen en beleidsontwikkelingen onder de bevolking leven.

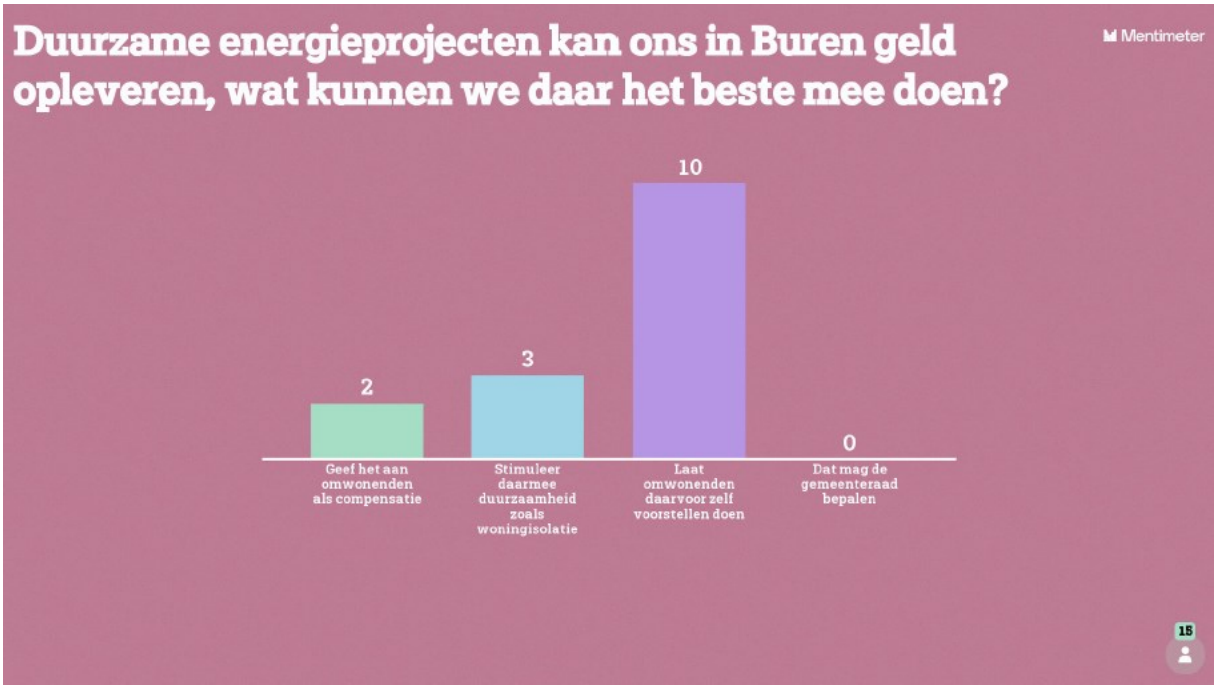
Stelling 1: We moeten veel meer duurzame energieprojecten starten in Buren. Waarover bent u daarbij bezorgd?

Stelling 2: Wat is de beste manier om u als inwoner te betrekken bij grote duurzame energieprojecten?

Stelling 3: Duurzame energieprojecten kan ons in Buren geld opleveren, wat kunnen we daar het beste mee doen?

Stelling 4: wat missen we nog? Geef in een paar woorden aan hoe we inwoners het beste kunnen betrekken bij grote energieprojecten.
In verband met de leesbaarheid van de afbeelding van stelling 4 is er voor gekozen om deze in tekst uit te schrijven.

Communicatieplan maken	Andere media gebruiken om inwoners te betrekken
Belangen van bewoners en milieu voorop. Win en zon moeten dienend zijn.	Elke week alle presentaties van vanavond in de krant… plaatjes breed delen!!!!
Integratie doelstellingen biodiversiteit en omgevingswet	Inspraak avonden. Ervoor zorgen dat de gewone burger zich niet buitenspel gezet voelt.
Consequente communicatie via verschillende kanalen	Eerder transparant over plannen die bij gemeente binnenkomen, vroeg stadium
Breed Communicatieplan	Via scholen middels educatie en dan ouders betrekken
Betrek lokale verenigingen	Geen aanvullingen
Veel communiceren via verschillende kanalen, sportclub, krant, website	Harde kwaliteitscriteria, waar we als bewoners houvast aan hebben bij het beoordelen/reageren op initiatieven
Bewoner participatie, maar misschien heb ik dat gemist	Organiseer hiervoor een brainstorm met leuke prijsvraag (er is zoveel te bedenken)
Meer multimedia gebruiken t.a.v. jongeren	Digitaal is niet eng. Jongeren lezen geen krnat maar kennen online media als de beste
Regie houden op initiatiefnemers voor halen doelen	Maak duidelijk wie de spelers zijn, rijksoverheid, provincie en lokaal… algemene voorzieningen hebben andere voorzieningen. Het niet oormerken naar resultaten aan ons leefklimaat is van belang.
Bij evenementen.	Communicatie voorkomt dat men zich overvallen voelt
Via scholen, educatie en zo ouder betrekken	Stel eerst een concreet participatieplan op dat past binnen de gemeente. Uit de presentatie vanavond blijkt dat die er nog niet is
Enquêtes via andere media zoals insta e.d.	En bedenk verschillende communicatie middelen voor verschillende doelgroepen
Wat is de visie van gemeente Buren?	Denken we naast opwekken van energie ook na over transport en opslag van energie?

Samenvatting vragen en opmerkingen van inwoners

Naar aanleiding van de presentatie van Femke wordt er door enkele aanwezigen gesproken over:

- Het aantal megawatt dat Buren moet bijdragen.
- De raadsvergadering van juni en het bod voor RES1.0.
- De hoeveel M² voor zon op dak en de geschiktheid van het netwerk.
- Windturbines: de opbrengst, de gevaren voor vogels, lichtvervuiling, symbiose
- De opslag van energie, waterstof, uit water en elektriciteitswinning uit rivier en aquathermie
- Is er gekeken naar het Natuurbeheerplan Gelderland bij het samenstellen van de kaart.

Naar aanleiding van de presentatie van Ko wordt er door enkele aanwezigen gesproken over:

- Kernenergie en kerncentrales in de gemeente.
- Waterkracht: in welke versie van de RES?
- Ontwikkeling van de parken via tenders of zelf?
- Gebruik van opgewerkte energie: zorg datacentra in centrum Betuwe.

Overzicht van de chat

In verband met privacy is de chatgeschiedenis geanonimiseerd. Er is tijdens de bijeenkomst zoveel mogelijk ingegaan op de vragen gesteld in de chat. Wegens de hoeveelheid vragen zijn wij niet in de gelegenheid om achteraf de openstaande chatvragen schriftelijk te beantwoorden.

19:45:02 Is de opbrengst van de windturbine de maximale opbrengst per dag/maand/jaar of de gemiddelde verwachte opbrengst?
19:48:06 Hoeveel m2 aan daken is er nog vrij in deze regio?
19:48:40 Heel veel. Veel bedrijfsdaken zijn ook nog helemaal leeg.
19:49:02 Is er een verplichting in plaatsen van het aantal windmolens?
19:49:39 Idee: symbiose: een grote windturbine is ook een gelegenheid tot batterij opslag in de toren. Is dat al een overweging?
19:50:30 Is in de kaart aan het begin van de presentatie het ontwerp Natuurbeheerplan Gelderland (dat pas is verschenen) meegenomen?
19:51:08 Dan nog het idee wat in Amsterdam is geopperd warmte/energie winnen uit de rivieren.
19:51:17 Hoeveel MW moet Buren nog bijdragen?
19:51:54 Er zou nog teruggekomen worden op zone 3 “oranje” gebied op de kaart. Dat is nog niet gebeurd
19:52:12 Natuur (insecten) heeft veel last van weilanden vol met zonne-energie.
19:52:36 Maar het aantal MW is wel belangrijk toch?
19:52:39 Er zijn zelfs recent opgeleverde nieuwbouwijken waar slechts 3 panelen zijn neergelegd. Dat lijkt mij via de woningcorporatie toch een berijkbare doelgroep. Hoe meer opwek binnen het gebouw direct wordt gebruikt hoe beter, toch?
19:53:19 Is de raadsvergadering van juni ook de vergadering waarin de raad een besluit moet nemen over de RES1.0 of is die eerder?
19:54:04 Ik heb het over warmte winning uit de rivier. Maruik en verschillende dorpen aan de rivier kunnen dan in de winter verwarmd worden
19:56:19 Aangepast op het ontwerp Natuurbeheerplan?
19:57:29 Dat is van deze week gepubliceerd door de provincie
19:59:56 In hoeverre is het netwerk er al klaar voor?
20:00:22 Is er ook iets bekend over de schade ten aanzien van vogels met wind turbines?
20:02:40 https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/webappviewer/index.html?id=abe3fe98fc2f488a9c89dc4fa212f72c
20:03:39 Voor opslag van energie denkt u dan aan accu’s of ook aan waterstof
20:03:39 klopt
20:03:57 En de lichtvervuiling? Gaan de lampen alleen aan als er daadwerkelijk een vliegtuig langs komt of is dit nog in ontwikkeling?
20:13:44 Denkt de Raad van Buren of het college, in een breder verband, bijvoorbeeld rivierenland, aan de optie voor een kerncentrale in het gebied.

20:14:15 In welke RES versie komt waterkracht terug. Ik dacht vorige keer begrepen dat waterkracht niet in RES wordt opgenomen, maar alleen naar zon en wind wordt gekeken?
20:14:17 Kerncentrale is extreem duur en niet op korte termijn te realiseren.
20:14:42 Weet de gemeente al hoe ze de parken laten ontwikkelen? via tenders? zelf? anders?
20:14:58 In hoeverre wordt de energie goed gebruikt. Een risico een datacenter wordt in de Betuwe gebouwd etc.
20:15:40 Ik vraag ook in een breder verband
20:16:20 ja is ok
20:16:21 Kosten engelse nieuwe kerncentrale wordt nu geschat op 52 miljard euro. 2 Gigawatt. Voor miljard heb je 40 miljoen zonnepanelen
20:16:46 In Roemenië zijn ze al 80 jaar bezig met een centrale ;)
20:16:47 dat is 15 gigawatt vermogen
20:18:06 een heel groot windpark op zee is verkocht aan amazon….
20:18:27 Gaan we in Buren opwekken wat we in Buren verbruiken aan energie of gaan we zo veel mogelijk opwekken?
20:19:07 Kerncentrales zijn inderdaad ontzettend duur, de planning wordt nooit gehaald en de budgetten zwaar overschreden. Net als bij de Finnen. Die bouwen nu al sinds 2005 aan een 3e reactor.
20:19:11 In vorige sessie werd aangegeven dat de gemeente niet toe staat dat lokaal opgewekte stroom in een datacentre verdwijnt voor bedrijven uit andere landen. Nu hoor ik zeggen dat we dit nu niet kunnen garanderen?
20:22:21 https://www.youtube.com/watch?v=OiPoR9OvD0Y
20:22:41 Arjan legt heel goed uit hoe dat werkt ;)
20:25:37 Vraag: sleedoorn en meidoorn hebben grote antipathie bij fruitteelt ivm perenvuur. Dus een risico bij veel precelen. Hebben jullie daar rekening mee gehouden?
20:26:49 hoe staat de uitbreiding van natuur in relatie tot de aanleg van windmolens. Is dat een mooie combi die argumenten van natuurbescherming juist versterkt?
20:31:10 krijgen we de presentatie na afloop?
20:31:11 zonnepanelen kunnen de bodem verontreinigen (door regen) giftige stoffen als koper, cadmium, lood en tin, lijkt mij niet handig op landbouwgrond
20:32:20 Mwah, zonnepanelen bestaan uit glas, aluminium en silicium. De landbouw heeft wel schadelijkere stoffen in de bodem gebracht in het verleden. ;)
20:32:53 Er worden op dit moment onderzoeken gedaan van effecten van zonneparken op de bodem, ook bijv. op bodemleven door de afd geologie vd WUR. Vandaag grote presentaties van gezien door consortium zon op land dat dat heel actief bezig is met integrale combinatie van functies. Nemen we die onderzoeken mee? resultaten volgen binnenkort.
20:32:54 Wat is de minimale afstand vanaf de bebouwde kom?
20:36:00 kan ik even iets vragen?
21:04:29 Deze windmolens bedoelde ik https://www.change.inc/energie/vortex-windmolen-zonder-wieken-35835?utm_campaign=5a1bdd823622f112f0029d25&utm_content=6051bce74c2eb90001230fc9&utm_medium=smarpshare&utm_source=linkedin
21:04:46 Ik zet de link in het verslag
21:07:11 Deze is ook interessant: https://www.tno.nl/nl/over-tno/nieuws/2021/3/combinatie-landbouw-en-zonne-energieproductie-krijgt-stevige-impuls-met-start-project-sunbiose/
21:07:44 Zet ik er ook in
21:08:06 mentimeter kan ook op de laptop. Hoeft niet op een telefoon of tablet.
21:11:16 Vandaag deels gevolgd. Was ook zeer leerzaam om te zien wat er allemaal speelt: https://zoninlandschap.nl/agenda/i231/bijeenkomst-zon-in-landschap-eerste-kwartaal-2021

Zoninlandschap is ook nuttig om te volgen: https://zoninlandschap.nl/over-zon-in-landschap
21:13:47 Alles in de chat neem ik mee. Als je na afloop nog meer ideeen hebt kun je ze toesturen naar duurzaamheid@buren.nl
21:14:02 Het is mooi te zien dat een aantal inwoners in deze sessies aanhaken,
maar dit is maar een heel klein percentage van alle inwoners.
Is er en minimum aantal inwoners nodig om de mening serieus mee te laten wegen/
of hoe zwaar weegt onze inbreng mee? Aan welke andere methodes van participatie
wordt gedacht om meer inwoners te betrekken?

21:14:58 NLVOW heeft ook suggesties voor wind
21:15:06 OMgevingsadviesraad
21:16:20 De participatie bouwstenen van de NWEA zijn idd niet onafhankelijk
21:16:34 Wil best meelezen
21:17:12 Ik kan alleen maar meegeven: vraag initiatiefnemers om vooral een uitgebreid participatietraject vooraf te organiseren voor inwoners en ondernemers. Dat scheelt procedures (bezwaren, zienswijzen) achteraf
21:18:59 participatietraject moet voorgeschreven zijn in een verplicht kader van de gemeente
21:19:10 er wordt gedacht aan burgerfora voor dit soort zaken
21:19:46 Waar je voor moet waken is dat niet eerst de ontwikkelaar al grond aankoopt\huurt bij een boer en de plannen al klaar heeft voordat hij bij de gemeente komt. Dit is een veelvoorkomende praktijk namelijk, waar ze de gemeentes mee voor het blok zetten.
21:25:19 Tonax wil ook graag iets zeggen.
21:28:27 naast energie opwekking zou wellicht nog een besparing gevonden kunnen worden door straatverlichting te verminderen bijvoorbeeld, zoals hier in Eck en Wiel waar een zee aan lantarens staat
21:29:07 :) Overal staan die krengen toch :D. Ze mogen van mij ook wel uit 's avonds.
21:29:08 Mee eens, in sommige buurten loopt je 's nachts met een schaduw rond...
21:32:25 goede ideeen Bart !
21:32:53 hoe communiceren andere gemeenten dit vraagstuk richting inwoners? Die hebben hier ook mee te maken. Zijn er geen suggesties/support vanuit de RES?
21:33:19 Er staat nog een handje
21:36:01 idee voor communicatie: virale campagnes, nodig ook je buren uit
21:36:56 Belangrijk dat de hele gemeente profiteert en niet alleen omwonenden, vind ik.
21:37:40 Voor communicatie: laat gedurig weten waar je mee bezig bent door vaste pagina in de krant, socials etc. zo betrek je veel mensen die de drempel te hoog vinden om aan te sluiten tijdens bijeenkomsten
21:41:51 ik
21:45:56 komen al deze mentimeter opmerkingen in de notulen terug? en krijgen wij deze toegestuurd?
21:46:51 mogen organisaties zich ook aanmelden als meelezer? Natuur en Milieu organisaties bv?
21:48:29 Ik vond het mooi om te zien dat de participanten van vanavond erg betrokken en geinformeerd zijn

Bijlage 3: inwonersronde 3 – 7 april 2021

Woensdag 7 april vond de derde bijeenkomst van een reeks van vier inwonersrondes plaats. De bijeenkomst vond plaats in het kader van het zon en wind beleid in Buren. Via het vergaderprogramma Zoom ging om 19.30uur deze inwonersronde van start. Er waren 25 personen in Zoom aanwezig, waarvan 16 inwoners. De rest van de aanwezigen kwamen een presentatie geven of hielpen mee met de organisatie van de avond. Vooraf hadden zich 17 inwoners aangemeld.

Hoofdlijnen werkgroepen

In de verschillende werkgroepen vinden verschillende discussies plaats. In één werkgroep staan inwoners negatief tegenover de inpassing van zon op land, vanwege het verdwijnen agrarische grond en aantasting natuur. De deelnemers waren kritisch en over de inpassing van zon op land is in deze werkgroep nauwelijks gesproken. In een andere werkgroep waren de inpassingsbeelden uit de presentatie het uitgangspunt van de discussie.

Maak combinaties

Suggesties over de inpassing van zon waren: maak gebruik van al verstoorde onderdelen in het landschap zoals geluidsschermen, taluds, op afdaken boven parkeerterreinen en langs snelwegen of de Betuwelijn. Blijf zoveel mogelijk uit de natuur. Liever niet in het Lingemeer
Kijk naar gebiedsontwikkeling. Kies voor een locatie met meerdere goede gecombineerde bestemmingen. Als voorbeeld wordt het energiepark Welsmeer in Bergen genoemd (dit is een natuurpark/belevingspark voor jeugd/opwekking energie). Overleg meer met ondernemers en bewoners voorafgaand aan inpassing

Zon op dak en andere innovatieve alternatieven

Deelnemers kwamen met andere voorstellen zoals: eerst meer onderzoek naar zon op dak doen en ondernemers motiveren voor zon op dak, samenwerkingen met boeren voor zon op dak en zonnevelden. eCoBuren inzetten om hierin te bemiddelen. In een andere werkgroep kwam men ook met de voorkeur om zoveel mogelijk daken te beleggen. Bijvoorbeeld bij nieuwbouw en extra aandacht voor zongericht verkavelen. Inwoners staan positief tegenover innovatieve projecten zoals kleine windturbines op bedrijventerreinen. Ook word energieopwekking door luchtweerstand met auto's op de snelweg genoemd en opwekking door stromingen in water.

Afzet van opgewekte energie

Bij meerdere werkgroepen kwam het aandachtspunt naar voren om te zoeken naar plekken waar je energie direct kwijt kan. Daar waar je het ook nodig hebt, meer rond industrie terreinen. Leg de kortste weg af, infrastructuur is nog lang niet overal klaar om opgewekte energie door te sluizen. Er zijn situaties bekend waar opgewekte energie nu al niet afgezet/weggezet kan worden. Energie moet in ieder geval lokaal gebruikt worden. Er worden in NL windparken gebouwd maar energie gebruikt voor datacenters.

Zoekgebieden

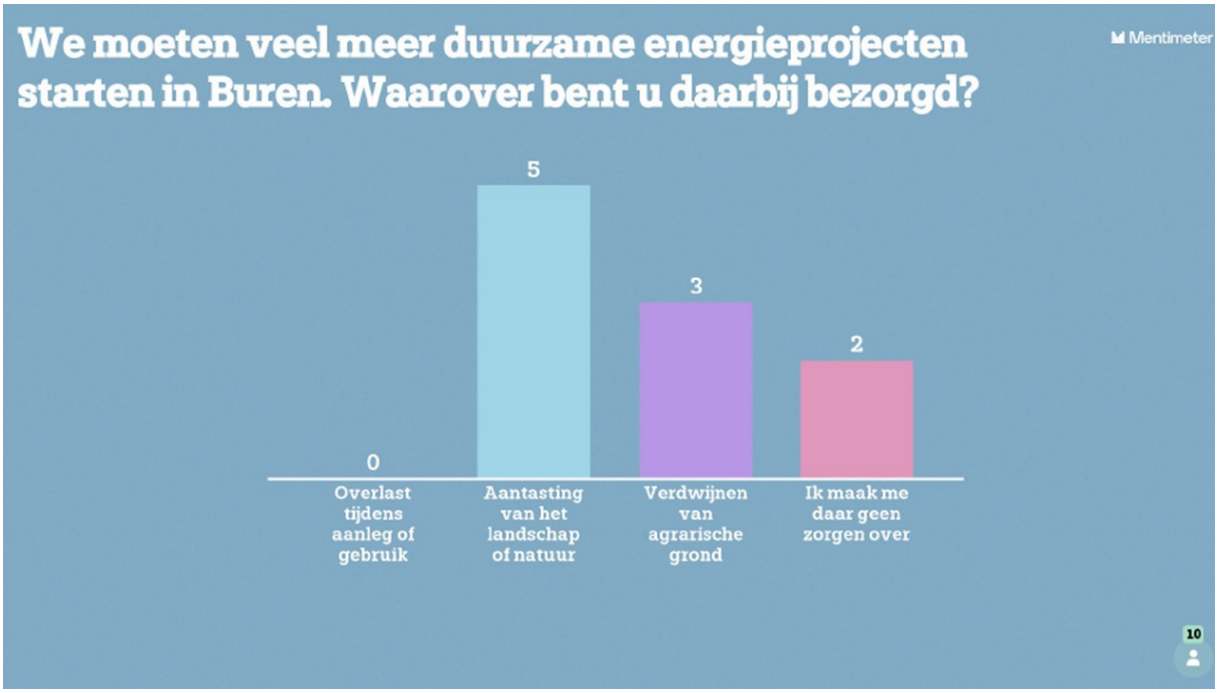
Ook op het gebied van de specificatie van de locaties voor grootschalige ontwikkeling van zonne- en windenergie waren de meningen op deze avond verdeeld. In de ene werkgroep stonden inwoners redelijk negatief ten opzichte van de zoekgebied, omdat ze vinden dat het landschap/voormalige boerenland in de gemeente niet moet worden gebruikt voor de inpassing van zon en wind. De deelnemers waren dus kritisch en over de zoekgebieden zelf is nauwelijks gesproken. De inwoners gaven aan dat zij niet het gevoel hadden nog inspraak te hebben in de plek. Zij komen daarom met alternatieven voor de locatie. Zo wordt het Amsterdam Rijnkanaal genoemd en windmolens op de Noordzee in samenwerking met andere gemeenten.

In de twee andere werkgroepen werden de specificering van de zoekgebieden op hoofdlijnen onderschreven. De voornaamste reden hiervoor was: al reeds windturbines aanwezig, logische plek ver van bebouwing. Enkele inwoners spraken hun voorkeur uit voor richting Medel, zodat de ontwikkeling direct kan aansluiten op het industrieterrein. De blik van jongeren op grotere windmolens is anders. Omwonenden vinden slagschaduw geen groot probleem in praktijk
Er wordt daarnaast extra aandacht gevraagd voor het ontzien van landbouwgrond, het inpassen van natuur en vogeltrek en de inwoners die in de buurt wonen. Ten slotte wordt de vraag gesteld: Moeten deze molens in de MER meegenomen worden?

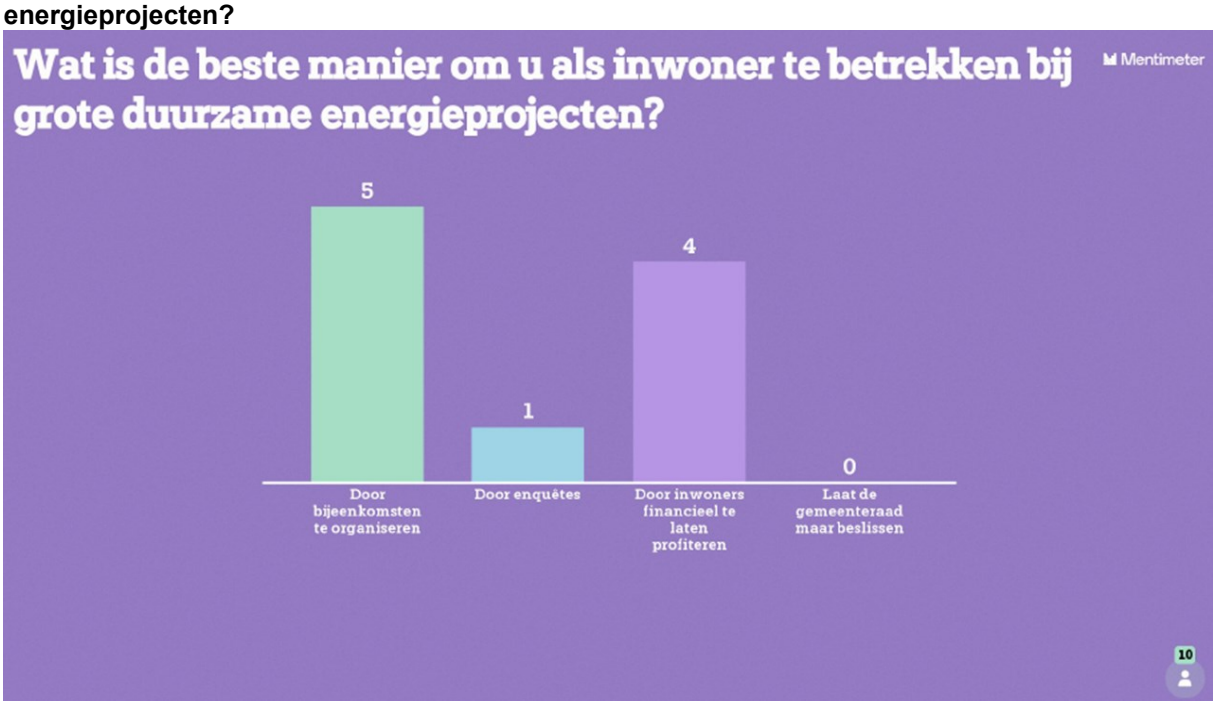
Beleidsopties voorgelegd in stellingen

Verder werden er aan de hand van de 'Mentimeter' stellingen gepresenteerd waarop de deelnemers konden stemmen. Deze stellingen zijn mogelijkheden van beleidsontwikkelingen. Aan de hand van de stemming wordt nagegaan hoe deze onderwerpen en beleidsontwikkelingen onder de bevolking leven.

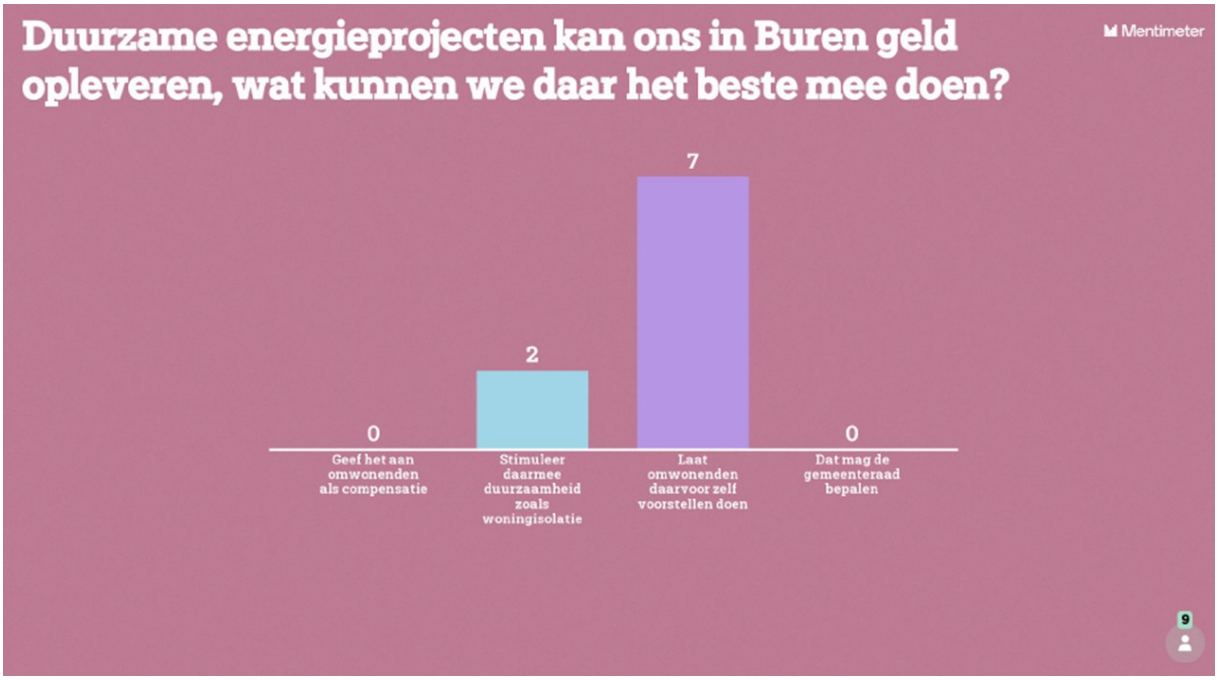
Stelling 1: We moeten veel meer duurzame energieprojecten starten in Buren. Waarover bent u daarbij bezorgd?

Stelling 2: Wat is de beste manier om u als inwoner te betrekken bij grote duurzame energieprojecten?

Stelling 3: Duurzame energieprojecten kan ons in Buren geld opleveren, wat kunnen we daar het beste mee doen?

Stelling 4: wat missen we nog? Geef in een paar woorden aan hoe we inwoners het beste kunnen betrekken bij grote energieprojecten.
In verband met de leesbaarheid van de afbeelding van stelling 4 is er voor gekozen om deze in tekst uit te schrijven.

Kijk hoe andere gemeente dat doen	Brief de energie coöperatie verder uit
Communicatie en voorlichting. Schakel eCoBuren vroegtijdig in!	Gezien de weinige burgers die hier aanwezig zijn lijkt het erop dat deze niet bereikt worden op de huidige manier.
Spreek met bedrijven en landeigenaren ipv over. Die hebben ongetwijfeld ideeën	Echte ambitie, voorlopen en een voortrekkersrol in nemen. Wanneer is buren CO2 neutraal en zijn wij een exporteur van energie
In Buren wekken wij onze eigen energie op!	Zelf nadenken over hoe we met zo min mogelijk energie onze huizen te verwarmen is een meer ook voor alle andere behoeften
Stimulering en ondersteuning van en vervolgens intensieve samenwerking met, lokale bewonersinitiatieven zoals energie coöperaties.	Energiebelasting gebruiken voor zon en windenergie bij inwoners
Breid de energie coöperatie verder uit	Waar is de gemeenteraad als volksvertegenwoordigers?
Lokale voorlichting (straks)	

Samenvatting vragen en opmerkingen van inwoners

Naar aanleiding van de presentatie van Femke wordt er door enkele aanwezigen gesproken over:

- Hoeveelheid windturbines en zonnepanelen om het aantal Terrawattuur te halen.
- Situatieschets: eerst zoveel mogelijk daken met zonnepanelen beleggen, dan hoeven er minder zonneparken te komen.
- De invloed van opstellingen op de opbrengsten van windturbines. Vliegverkeer.
- Voorbeelden van gebiedsontwikkeling en kleine pilots voor windmolens bij bedrijven
- Vanuit de chat wordt er ook bij deze bijeenkomst gesproken over kernenergie.
- Er wordt ook gesproken over beperkte ruimte, verlies van landbouwgrond
- Kijk wat je kunt combineren met agrariërs > LTO standpunten wordt toegestuurd.

Overzicht van de chat

In verband met privacy is de chatgeschiedenis geanonimiseerd. Er is tijdens de bijeenkomst zoveel mogelijk ingegaan op de vragen gesteld in de chat. Wegens de hoeveelheid vragen zijn wij niet in de gelegenheid om achteraf de openstaande chatvragen schriftelijk te beantwoorden.

19:49:34 Mocht u vragen hebben gedurende deze toelichting, zet ze gerust even in de chat, dan komen ze straks aan bod
19:52:04 Als we het hebben over verdubbeling en Terra Watt, over wat voor schaal hebben we het dan? hoeveel windmolens, hoeveel zonnepanelen? schatting is voldoende uiteraard.
19:55:41 hebben de opstellingen invloed op de opbrengst?
19:57:51 zijn er referentie onderzoeken naar de (inwoners) beleving van de horizon- en landschapsimpact voor de verschillende turbine hoogtes?
19:59:05 Is in de gemeente Buren ook ruimte om zelf wat met (lage) windmolens te doen. Bijvoorbeeld het plaatsen van kleine 15 meterhoge bij boeren/gebieden die zich daarvoor willen lenen?
19:59:59 de laatste opmerking behoeft wellicht wat toelichting: inpassing van een windpark als opportuniteit voor gebiedsontwikkeling; voorbeelden?
20:01:20 wanneer het gaat over hectares, worden daarin ook zonnepanelen op daken meegenomen of alleen op land?
20:02:08 En eigenlijk de tegenhanger van mijn vraag; welke grote energiecooperaties zijn geintresseerd om deze wind en zonnenparken te bouwen, en hoe loopt de financiering hiervoor, privaat/publiek?
20:03:12 Energielandschap Wellsmeer!
20:03:13 OK ik parkeer de vraag even.
20:04:10 win8 is Wim Pieterse uit Beusichem. Kan iemand aangeven hoeveel hectare in ons gebied beschikbaar is op de (platte) daken van bedrijfsgebouwen. Dit heeft mijn voorkeur boven de zogenaamde zonneweides
20:06:39 mbt mijn vraag over een voorbeeld voor parallelle gebiedsontwikkeling, dank je wel Bart: https://www.energielandgoedwellsmeer.nl/
20:11:02 geldt de beperking van ruimte 25ha voor kleinschalige zon projecten ook voor daken van bestaande bedrijfsgebouwen?
20:12:45 Behalve opwekking van deze energie, is er ook nagedacht over de opslag van deze energie?
20:13:05 res 1.0 stond gisteren op internet. wat is dan de status? wat moet Buren in de raad doen?
20:13:43 zijn er geen eigenaarskwesties bij zon op land? Op welke hectares richt de gemeente de pijlen voor zon op land?
20:14:36 Er wordt nu eerst gesproken over zonnevelden, dat betekent een uitdaging op infrastructuur van verdelen en transporteren van energie.
20:15:33 In hoeverre beperkt dit de ontwikkeling of gijzelt dit de ontwikkeling van zon op daken bij ondernemers / bedrijven ?
20:16:20 in hoeverre is er ruimte in de opstelling cq vaststelling van het beleid een zorgvuldige afweging te maken tussen de toepassing van zonnevelden versus zon op bestaande daken?
20:17:01 zijn of kunnen eisen te stellen aan de bouw van nieuwe woningen? zongericht verkavelen en verplichting voor PV?
20:17:18 Bij (grote) windmolens wordt er ook rekening gehouden met het vliegverkeer. Bijvoorbeeld het relatief vele luchmacht vliegverkeer dat vaak ten noorden van de stad Buren overvliegt bijvoorbeeld, vaak op 30 meter hoogte.
20:19:59 Zonnepanelen op daken bedrijfsgebouwen zo vroeg mogelijk meenemen in overwegingen. Hierbij geen blokkering van mogelijk ruimtegebruik in toekomst, wat bij zonneweides wel het geval is. Ondernemers via positieve prikkels stimuleren.
20:20:16 Vorige bericht is van Wim Pieterse
20:21:00 De vorige sheet ging heel snel voorbij!
20:22:44 Wat vinden de buren in Neder-Betuwe daarvan?
20:26:19 Voor de breakoutrooms wordt gevraagd naar onze reactie op de argumenten om de zoekgebieden te specifieren. Kunnen jullie die argumenten nog even herhalen? Ik kan ze zo niet reproduceren
20:26:55 wordt er ook met landeigenaren gesproken of alleen maar over hun land?
20:27:04 Er is een gespreksleider in de breakoutrooms

20:33:02 Worden er in VNG-verband al acties ondernomen om in ieder geval in de Bouwvoorschriften al op te nemen dat daken moeten worden ontworpen op het belastinggeval: zonnepanelen? Dat lijkt mij wel verstandig!
20:33:37 Donderdag is er een bijeenkomst voor ondernemers en hebben de verwachting die daar te treffen.
20:58:01 Ik denk dat iedereen wel ziet dat een energietransitie nodig is. Ik zie dit ook graag in een groter landelijk verband en dan betreur ik het dat er weinig animo is om ook energie te steken in een actualisering en vergroting van kennis op het gebied van kernenergie. Deze mogelijkheid wordt nu n.m.m. weggedrukt.
21:00:24 waar blijft de warmte in dit kader?
21:02:52 Ben het eens, zonder hier een discussie te starten in Chat. maar het is min of meer vastgesteld dat alleen investeren in zon en wind in Nederland niet de totale transitie gaat dekken in Nederland. Daarnaast is zon en wind relatief vergeleken met kernenergie minder veilig, betrouwbaar en de productie (chemecalieen) en gebruik daarvan. Dus ik vraag mij ook af wat de houding van de gemeente Buren bijvoorbeeld zou zijn als het rijk zou vragen om hier een Kerncentrale te bouwen wat dan onze reactie zou zijn. (denk ook aan werkgelegenheid en naamsbekendheid en kennisniveau van onze gemeente).
21:03:18 momenteel is de gemeente actief met het opstellen van een warmtevisie. enkele weken geleden hebt u daar een factsheet over gekregen en zijn er berichten verschenen in het huis-aan-huis blad, u kon daarvoor een vragenlijst invullen en vanaf 19 april vinden er een zestal kerngesprekken plaats met inwoners.
21:04:24 gaat elke gemeente zo'n plan maken?
21:05:24 Ik overleg met mijn collega's in het ecoBuren bestuur of wij mee kunnen denken (misschien doe we dat al :))
21:06:35 Advies aan overheden is om je in het verband van participatieplannen niet over te leveren aan machtige marktpartijen die financieel resultaat voor zichzelf als belangrijkste argument hebben.
21:06:46 wellicht al gedaan, maar kijk naar de regels van Betuwewind!
21:08:34 Res heeft ook warmte in 1.0!
21:10:05 werkt ook op de laptop hoor...
21:13:50 Windparken op zee gebeurt olv de Rijksoverheid
21:13:57 Het lijkt mij duidelijk dat keuze voor zonnepanelen en windturbines geen keuze uit weelde is. Je doet het vanwege de energie en niet omdat het zo mooi is!
21:14:09 Windparken op zee gebeurt olv rijksoverheid
21:14:17 Is vooral voor de industrie
21:18:14 betrekken bij is nogal een breed begrip...
21:18:32 allemaal
21:18:39 alle opties
21:19:37 behalve de gemeenteraad dan ;-)
21:19:47 Door bijeenkomsten te organiseren is mijn antwoord op vraag 2. Informatie en van gedachte wisselen is belangrijk.
21:22:01 JE hoeft het wiel niet zelf uit te vinden. IN heel veel gemeenten gebeurt het al. Kijk naar de goeie voorbeelden
21:22:48 Helemaal mee eens!
21:23:50 Niet alleen omwonenden, ook andere inwoners
21:24:11 dan ozb omlaag ;-)
21:24:13 Voor omwonenden zijn er andere vormen van participatie. Zie de participatiewaaier op rijksoverheid.nl
21:24:27 Vraag 3 mogelijkheden 1 en 3
21:25:08 Energie besparen zou veel meer aandacht moeten krijgen. Wat je niet gebruikt, hoef je ook niet op te wekken!
21:25:49 besparen is altijd het eerste punt bij een energiecoachgesprek
21:28:27 Hier wil ik nog wel even over nadenken! Het valt mij namelijk op dat het onderwerp energietransitie bij de meeste mensen nog niet erg aanspreekt.
21:30:59 Niet beslissen, wel als ambassadeur van het thema duurzaamheid!
21:35:40 Bedankt en succes met het vervolg.
21:39:14 Probeer mensen te enthousiasmeren voor dit onderwerp en minder focus op problemen

Bijlage 4: inwonersronde 4 – 8 april 2021

Donderdag 8 april vond de vierde bijeenkomst van een reeks van vier inwonersrondes plaats. De bijeenkomst vond plaats in het kader van het zon en wind beleid in Buren. Deze bijeenkomst was speciaal voor ondernemers georganiseerd. Via het vergaderprogramma Zoom ging om 19.30uur deze inwonersronde van start. Er waren 17 personen in Zoom aanwezig, waarvan 10 inwoners. De rest van de aanwezigen kwamen een presentatie geven of hielpen mee met de organisatie van de avond. Vooraf hadden zich 12 inwoners aangemeld.

Hoofdlijnen werkgroepen

Suggesties voor inpassing zon en wind
Men mist het vraagstuk van het besparen van energie, daar zou de gemeente veel meer op kunnen inzetten naast de focus op hoe we energie gaan opwekken. De vraag blijft wel hoe je ondernemers goed kan meenemen in energieprojecten, zoals in de plenaire groep ter sprake kwam wordt dat makkelijker als het gaat om concrete voorstellen/ projecten die ondernemers direct raken. Daarnaast speelt altijd: wat levert het me op? Tot slot is er een pleidooi om breder naar het klimaat te kijken, wat is er nodig voor een meer integrale visie/ aanpak van de energietransitie?

Suggesties:

- Zonnepanelen in andere kleur gebruiken
- Zonnepanelen in wegen
- Haag eromheen in fruitgebieden, dan is er visueel geen verschil met boomgaarden
- Open gebieden zoveel mogelijk open houden >> verdiept aanleggen
- Landbouw tussen panelen, strokenlandbouw
- Beheer met schapen
- Zonnepanelen die verplaatsbaar zijn of meebewegen met stand zon?

Bij meer natuur in zonneparken moet er opgelet worden dat boeren in omgeving daar geen ‘last’ mee krijgen. Zoek oplossingen voor boeren, omdat er minder land beschikbaar komt.

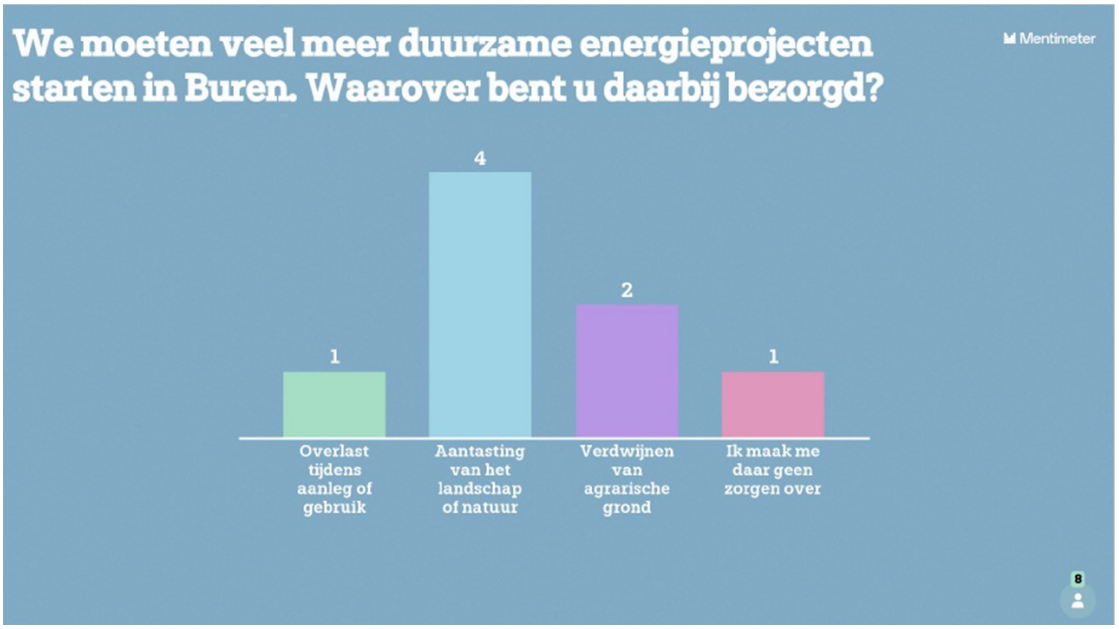
Reacties op specificering zoekgebieden
De keuze voor A15 Oost is te volgen, daar staan nu al windmolens. Enkele aanwezigen zeggen dat ze snel aan huidige molens gewend zij geraakt. Wel vraagt men zich af of goed is onderzocht hoe A15 West te gebruiken is. Waar mogelijk pleit men voor spreiding over Oost en West.
Is het voldoende de huidige molens te vervangen door hogere exemplaren? Een suggestie wordt geven: kleinere molens op erf stimuleren.

De vraag is ook of voor beide gebieden of ze voldoende snel zijn aan te sluiten zijn op het net, voor het transport opgewerkte stroom? Hoe reëel is West, is dat wel mogelijk met de wettelijk vereiste afstand van de molens tot bebouwing van 700 à 800 meter. Of is 450 meter al voldoende? De andere werkgroep geeft aan dat ze de molens liever bij elkaar willen plaatsen als A15-Oost als logische locatie. 8 of 12 molens maakt voor hen gene verschil.

Beleidsopties voorgelegd in stellingen

Verder werden er aan de hand van de ‘Mentimeter’ stellingen gepresenteerd waarop de deelnemers konden stemmen. Deze stellingen zijn mogelijkheden van beleidsontwikkelingen. Aan de hand van de stemming wordt nagegaan hoe deze onderwerpen en beleidsontwikkelingen onder de bevolking leven.

Stelling 1: We moeten veel meer duurzame energieprojecten starten in Buren. Waarover bent u daarbij bezorgd?

Kijk naar landschapverbetering

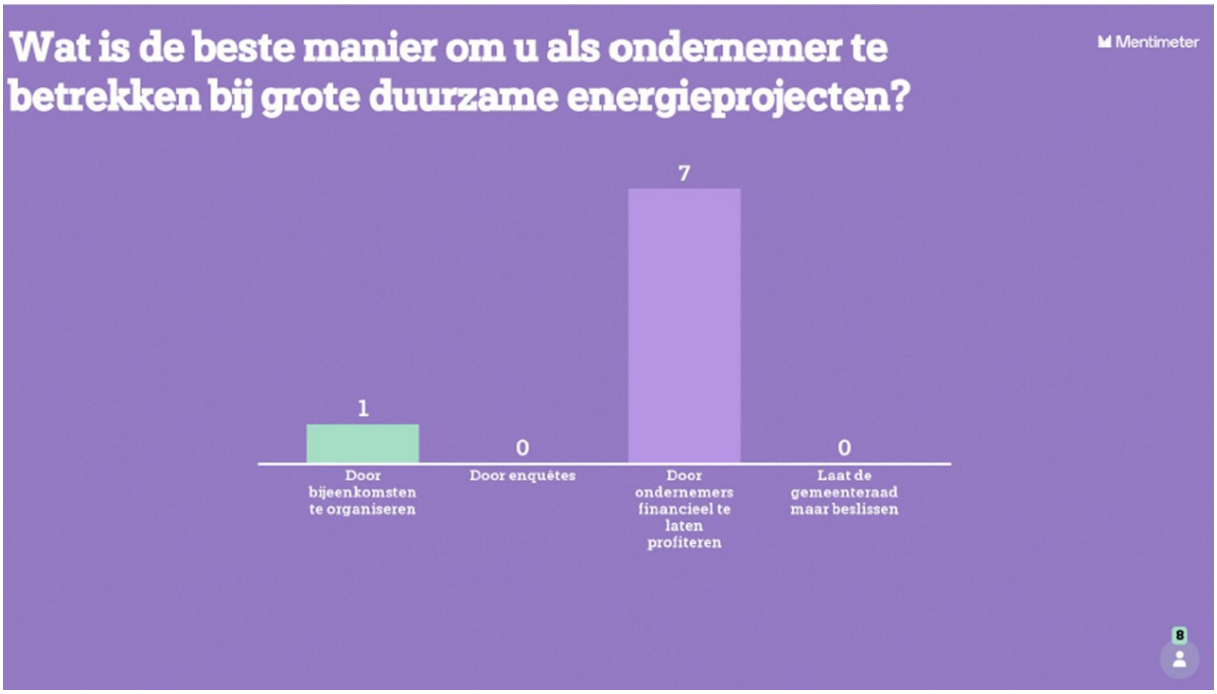
Er wordt gereageerd door een inwoner dat de opgave tot nu toe niet is gedefinieerd als kwaliteitsopgave maar als inpassingsopgave. Er wordt de suggestie gegeven om niet alleen te kijken naar camouflage middelen maar ook naar robuuste middelen om het landschap te verbeteren. Daarnaast wordt opgeroepen om de maatschappelijke kant te stimuleren en het gezamenlijke belang te verduidelijken: samen de schouders eronder.

Gebruik geen agrarische gronden

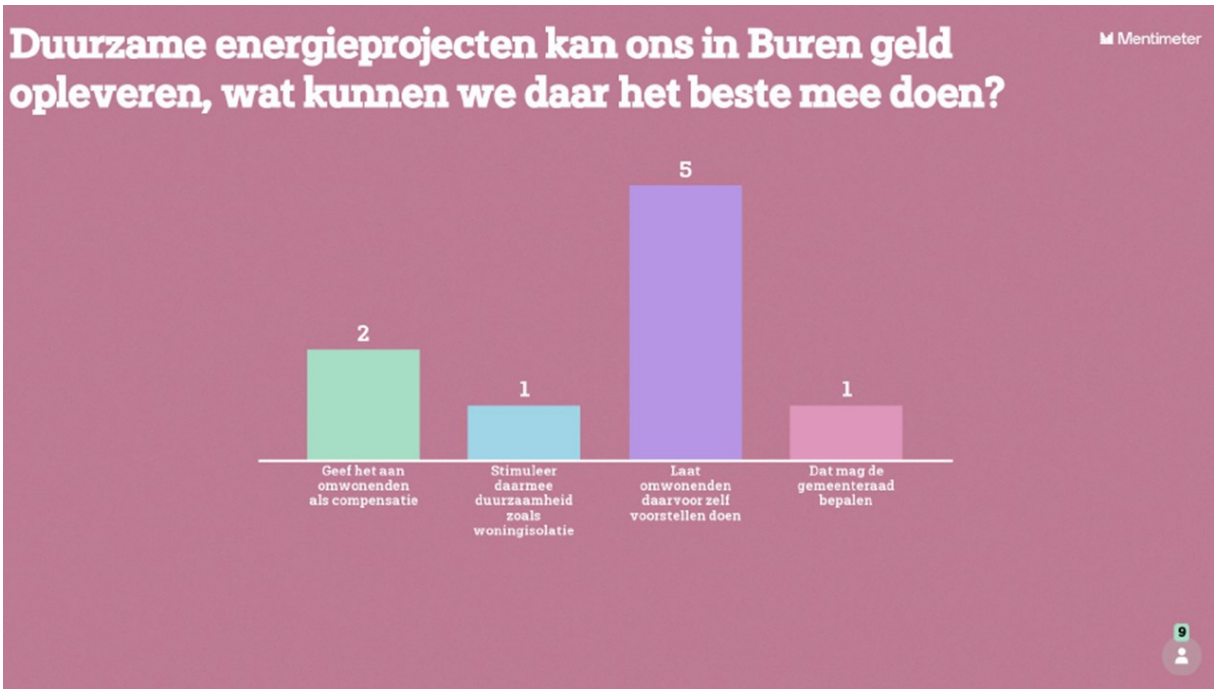
Er wordt aangegeven dat het uitgangspunt niet moet zijn om goede agrarische grond te gebruiken voor dit soort ontwikkelingen. We weten dat we voor deze uitdaging staan, maar misschien geeft de toekomst ons andere nieuwe oplossingen.

Stelling 2: Wat is de beste manier om u als inwoner te betrekken bij grote duurzame energieprojecten?

Er zijn veel subsidies mogelijk, vaak is het moeilijk om te vinden wat er bij je past. Hoe komen we zo ver dat we alle daken vol leggen met zonnepanelen, zodat we minder panelen in het veld hoeven te leggen? Zorg voor een financiële tegemoetkoming. Bedenk een manier zodat dat het interessant wordt om panelen op het dak te plaatsen met een goed rendement. Denk er over om zonnepanelen op daken te verplichting bij nieuwbouw in Medel (voorbeeld buurgemeente Tiel).

Stelling 3: Duurzame energieprojecten kan ons in Buren geld opleveren, wat kunnen we daar het beste mee doen?

Het belangrijkst is dat dat omwonenden daar voorstellen voor kunnen doen. De genoemde reden door een inwoners is: opbrengsten die uit deze projecten voortvloeien per wijk / per kern daar zitten wellicht grote verschillen in qua behoeften. Voor de één zal dat meer vergroening in de omgeving zijn, de andere wil het gebruiken om woningen goed te isoleren, of bepaalde voorzieningen te realiseren zoals een elektrische bus voor vervoer naar het station.

Een andere inwoner sluit daar op aan met de opmerking: de gemeenteraad moet beslissen naar welke projecten (die hier omschreven zijn) het geld gaat, daarvoor is een gemeenteraad.

Stelling 4: wat missen we nog? Geef in een paar woorden aan hoe we ondernemers het beste kunnen betrekken bij grote energieprojecten. Daarnaast werd bij deze bijeenkomst een extra vraag gesteld: Hoe kunnen we meer ondernemers bereiken?

In verband met de leesbaarheid van de afbeelding van stelling 4 is er voor gekozen om deze in tekst uit te schrijven.

Op de hoogte houden van ontwikkelingen	eCoBuren uitbreiden met ondernemers
Voorbeelden over hoe in te passen in de onderneming. Betere flyer maken naar goede link naar aanmelden op website	Via Inwonersplatform Buren en de Ondernemersverenigingen
Gebruik de creativiteit van ondernemers voor innovatieve technieken en oplossingen	Door ondernemers als mede initiatiefnemer te benaderen, niet als inspraak partner
Duidelijkheid geven over plannen en zoekgebieden	Klimaat als sociale opgave integreren.
. Zie ons natuurlijk kapitaal! Fruittelers, melkveehouderijen, landgoederen, recreatie.	Kijk verder dan de RESneus lang is
Bedrijventerreinen stimuleren	Werken vanuit verlangen niet vanuit klimaatakkoorden

Er wordt aangegeven dat het lastig kan zijn om bedrijven te bereiken via sommige ondernemersverenigingen. Vanuit daar de suggestie:
- Benader bedrijven ook direct vanuit de gemeente
- Zet de toon wat scherper, zodat bedrijven willen reageren (verplicht bijvoorbeeld zonnepanelen)
- Benadruk: whats in it for me? Maak concrete voorbeelden en snelle stappen
- Breid eCoBuren uit met ondernemers
- Ga de samenwerking en dialoog aan met bedrijven. Benader hen als mede initiatiefnemer
- Verbeter de communicatie. Zorg dat informatie op de website snel terug te vinden zijn.

Samenvatting vragen en opmerkingen van inwoners

Naar aanleiding van de presentatie van Femke, Ko en Bart komt het volgende ter sprake:

- De afweging kleine of grote windturbines en de hoeveelheid hiervan
- Doel van de avond en inspraakmogelijkheid in de plaatsing van de energieprojecten
- Zorgen worden gedeeld over materiaal zonnevelden en windturbines (bloedglas China)
- Korte uitstap naar de warmtetransitie: moeten we van het gas af?
- Er is overleg met de andere gemeente, bijvoorbeeld Neder Betuwe?
- Er wordt rekening gehouden met natuurgebieden etc. bij de specificering van het gebied
- De definitie van het zoekgebied: gebied voor de grootschalige ontwikkeling van zon én wind. In de rest van het gebied kunnen kleinschalige zonne- energieontwikkelingen plaatsvinden als het lokale of innovatie ontwikkelingen zijn (maximum van 25 hectare totaal).
- Ondernemers worden gezien als inspraak partners en als investeerder / initiatiefnemer. Dit wordt in de ontwikkeling van het participatiekader verder verduidelijkt.
- Er wordt gestreefd naar 50% eigenaarschap en een duurzaamheidsfonds. Dit moet nog verder uitgewerkt worden, suggesties zijn welkom.
- Suggestie: neem landschapsontwikkeling en natuurbeheer hier in ook mee als optie (zoals bestaande parels, het natuurlijke kapitaal en de robuuste natuur).
- Streven naar goed lokaal rendement door regelingen met omwonenden eigenaren, pachters etc. In Nijmegen is dit 1 euro per kilowatt (slechts een voorbeeld en nog niets over beslist).
- Hoe zit het met het recycle proces van windmolens? Hier wordt onderzoek naar gedaan. Zonnepanelen kunnen voor 95% gerecycled worden.
- Er wordt kort gesproken over het proces om grondeigenaren te benaderen (bv. initiatiefnemer van wind Schaapsteeg Vogelzangse weg). De besluitvorming wordt eerst afgewacht.
- Het participatieniveau kan variëren per persoon per situatie (participatieladder).

Overzicht van de chat

In verband met privacy is de chatgeschiedenis geanonimiseerd. Er is tijdens de bijeenkomst zoveel mogelijk ingegaan op de vragen gesteld in de chat. Wegens de hoeveelheid vragen zijn wij niet in de gelegenheid om achteraf de openstaande chatvragen schriftelijk te beantwoorden.

20:31:15 ik ben wel benieuwd wat de specifieke vraag is aan ondernemers in de gemeente Buren. Zien jullie die als inspraakpartners in de trajecten en/of als investeerder/initatiefnemer voor duurzame projecten?

21:09:58 1.)Als een windmolen na 10 jaar ‘’oud’’ is. Wat doen we er dan mee? Is er een recycle proces. 2.) Zijn zonnepanelen flexibel te verplaatsen?

21:15:26 uitgangspunt is dus dat een initatiefnemer van de gemeente een participatiekader meekrijgt, of kan de gemeente ook nog aangeven dat we bijvoorbeeld "per definitie" uitgaan van collectieve initiatieven?

21:20:34 Overigens zijn panelen in principe te verplaatsen. de vraag is alleen of ze technisch niet verouderd zijn.
Als dat tenminste het antwoord is op "flexibel"..

21:39:08 Wat is het vervolg van deze sessie?

Hoofdpunten nagekomen schriftelijke reacties

Na de bijeenkomsten zijn er via duurzaamheid@buren.nl een aantal schriftelijke reacties op de bijeenkomst binnen gekomen. Deze reacties zijn individueel van antwoord voor zien. Hieronder volgt een korte samenvatting van de inhoud van deze reacties.

Suggesties bijeenkomsten:

- Laat iedereen aan bod komen, reguleer de spreektijd
- Communiceer vooraf het programma van de bijeenkomst
- Enkele inwoners mailde met compliment: “nu goed bijgepraat”.

Suggesties participatie

- Verbazing gevorderde status van de plannen.
- Verbind bestuur, politiek en de bewoners met elkaar.
- Creëer draagvlak: waar is als gemeenschap behoefte aan?
- Mensen vroegtijdig betrekken, zo ook bij warmtetransitie
- Zet een participatiesite in waar inwoners en ondernemers kunnen meepraten over verschillende projecten door middel van fora, stellingen, waarderen van ingebrachte ideeën, stellen van vragen, enquêtes etc.

Suggesties communicatie

- Communiceer vooraf dat er al plannen zijn
- Communiceer vooraf duidelijk wat die plannen zijn
- Een overzicht met welke opties en variaties zijn besproken en waar keuzes op gebaseerd zijn
- Zorgen dat iedereen goed geïnformeerd wordt (bredere aanpak)
- Vraag de inwoners zelf naar hun voorkeurskanaal. (door bijvoorbeeld een online enquête)
- Vraag of mensen op de hoogte gehouden willen worden (nieuwsbrief).
- Zorg voor een goede communicatiestrategie en voldoende communicatiebudget. Participatiemiddelen worden niet "vanzelf" gevonden.
- Een campagne er omheen bouwen is nodig. Een communicatieplan met verschillende middelen per doelgroep is geen overbodige luxe.
- Betere afstemming met eCoBuren (zelfde avond als algemene ledenvergadering)
- Communiceer consequent. Ook via andere communicatiekanalen dan inwonersavonden.

Inhoudelijke vragen:

- Vragen over keuze voor grote al dan niet kleine windmolens.
- Vraag over de opbrengst van windmolens.
- Overweging voor andere opties in eerdere stadia.
- Hebben omwonenden meer inspraak?

Suggesties inpassing

- Combinatie met bestaande structuren AVRI bij Geldermalsen
- Zandwinputten voor drijvende zonneparken
- De Oost-West ligging van de A15 biedt veel kansen door te combineren met geluidschermen
- Is er voor de gebieden ook gekeken naar de wallen van het Amsterdam Rijn kanaal voor inpassing zonnepanelen?
- Meenemen van zonnepanelen in teeltrotatie (1à2 jaar op zelfde perceel > daarna gemisseld). Misschien ook andere plekken voor tijdelijke zonnepanelen (bouwkavels).

Verdere suggesties

- Opstellen van meerjarige planning voor bijvoorbeeld de isolatie van woningen (subsidies)
- Regelgeving voor plaatsing zonnepanelen (beschermd stadsgezicht) sneller aanpassen.
- Ambitie om met waterkracht aan de gang te gaan (stuw in Korne)
- Standpunten vanuit LTO Noord en het AJK.